

Будьмо собою!

Серія **Будьмо!** Ресурси для планування та навчальні матеріали для розвитку української мови у вищих класах

Мовна скарбничка

10-ий рівень українського двомовного навчання

Розділ 1

www: мійсвіт.com

Написала

Оксана Бабенко з Дарією Порохівник

Видано УКіП на замовлення Міністерства освіти Альберти

Будьмо собою!

Budmo! A series of unit plans and student materials for Ukrainian language development at the high school level

Language TOOLBOX

Ukrainian Language Arts : Level 10

Unit 1

www: myworld.com

Written by
Oksana Babenko with Daria Porochiwnyk

Published by UKiP.ca for Alberta Education

© 2008 Міністерство освіти Альберти

Подяка спонсорам

Висловлюємо щирю подяку за підтримку наступним спонсорам, що уможливило видання серії «Будьмо» на інтернеті:

- Альбертській фундації сприяння українській освіті
- Українсько-канадській фундації ім. Тараса Шевченка

Спонсором розроблення серії «Будьмо» було Міністерство освіти Альберти

Робоча група

<i>Керівник проекту від Канадсько-української фундації</i>	Анна Биско
<i>Нагляд від Канадсько-української фундації</i>	Роман Петришин
<i>Нагляд від Міністерства освіти Альберти</i>	Іван Соколовський, Ксеня Бубель
<i>Консультант з питань видавництва</i>	Маруся Петришин
<i>Педагогічний консультант</i>	Шерил Луїс
<i>Редактор</i>	Данута Мазурик
<i>Відповідальний редактор</i>	Данута Мазурик, Галина Клід
<i>Дизайн та художнє оформлення</i>	Марко Мальований, Галина Клід

Робоча група розроблення вебсайту

<i>Концептуальний дизайн</i>	Маруся Петришин, Ким Робінсон, Наталя Лубченко, Шон Бле Скіннер, Марко Мальований
<i>Розробник вебсайту</i>	Шон Бле Скіннер

© 2008 the Crown in Right of Alberta as represented by the Minister of Education, Alberta Education.
All Rights Reserved.

Financial Acknowledgements

The online publication of the «Budmo» series has been made possible by the financial support of the Alberta Foundation for Ukrainian Education and the Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko.

The development of the content of the «Budmo» Series was sponsored by Alberta Education.

Project Team

<i>Canada Ukraine Foundation Project Manager</i>	Anna Biscoe
<i>Canada Ukraine Foundation Project Supervisor</i>	Roman Petryshyn
<i>Alberta Education Project Supervisor</i>	John Sokolowski, Xenia Bubel
<i>Publication Consultant</i>	Marusia Petryshyn
<i>Pedagogical Consultant</i>	Cheryl Lewis
<i>Editor</i>	Danuta Mazuryk
<i>Managing Editor</i>	Danuta Mazuryk, Halyna Klid
<i>Design Director</i>	Mark Malowany, Halyna Klid

Web Development Team

<i>Concept Development</i>	Marusia Petryshyn, Kim Robinson, Natalia Lubchenko, Shawn Blais Skinner, Mark Malowany
<i>Site Developer</i>	Shawn Blais Skinner

Зміст

Financial Acknowledgements	i
Робоча група розроблення вебсайту	i
Financial Acknowledgements	ii
Project Team	ii
ПІДРОЗДІЛИ 1-2. ГОВОРИМО ПРО СЕБЕ, ДРУЗІВ Й ОДНОКЛАСНИКІВ	
1.1 Говоримо про вік. Запитання і відповіді / Age questions and answers	2
1.2 Говоримо про вигляд / Describing appearance	3
1.3 Говоримо про вигляд. Подібність (Схожість) / Describing similarity in appearance	4
1.4 Говоримо про вигляд. Зріст / Describing appearance: height	6
1.5 Говоримо про колір волосся й очей / Describing colour of hair and eyes	7
1.6 Говоримо про довжину волосся або форму очей / Describing length of hair or shape of eyes	8
1.7 Говоримо про риси обличчя / Describing face and facial features.....	9
1.8 Використовуємо народні приказки і сучасні вирази, описуючи людей / Describing someone's features using folk sayings, proverbs and contemporary expressions	12
1.9 Говоримо про особистість і риси характеру / Describing personality and character traits	13
1.10 Говоримо про позитивні і негативні риси / Describing positive and negative attributes	14
1.11 Говоримо про твої цінності / Describing values	18
1.12 Говоримо про уподобання і переваги / Describing preferences	19
1.13 Говоримо про твої зацікавлення й улюблені заняття у вільний час / Describing interests and hobbies	23
1.14 Говоримо про роботу на неповний день / Describing part-time jobs	27
1.15 Вітаємося / Expressing greetings	28
1.16 Запрошуємо друзів / Extending invitations to peers	28
1.17 Поздоровляємо та бажаємо / Expressing good wishes	29
1.18 Прощаємося / Expressing farewell	30
ПІДРОЗДІЛ 3. МОЯ РОДИНА / СІМ'Я	
3.1 Говоримо про членів родини / Describing family members	32
3.2 Уживаємо присвійні займенники / Using Possessive pronouns	36
3.3 Говоримо про родинні зв'язки, використовуючи родовий відмінок / Showing family relationship through use of the Genitive Case	38
3.4 Говоримо про рід занять і професію / Describing occupations and professions	39
3.5 Знайомимось / Getting acquainted, introducing a person	42
ПІДРОЗДІЛ 4. ШКІЛЬНЕ ЖИТТЯ	
4.1 Говоримо про школу і шкільні кабінети / Talking about school and schoolrooms	44
4.2 Говоримо про навчання у школі: шкільні предмети, класи, уроки й курси / Talking about subjects, classes, courses	45
4.3 Говоримо про місця, де відбуваються уроки й різні шкільні заходи / Expressing where school subjects are taught and where school activities take place	47
4.4 Говоримо про час / Telling time	49
4.5 Користуємося дієсловами руху / Using verbs of motion	54
4.6 Говоримо про шкільні предмети або заняття / Discussing school subjects or classes	59
4.7 Висловлюємо уподобання щодо шкільних предметів і уроків / Expressing preferences regarding subjects and classes	60

4.8	Говоримо про те, які предмети нам даються легко, а які – важко / Identifying subject-area strengths and weaknesses	62
4.9	Говоримо про позашкільні спортивні заняття, шкільні клуби і гуртки / Extra-curricular sports, clubs and social activities	63
4.10	Говоримо про День відкритих дверей / Open House activities	65
4.11	Говоримо про професії працівників школи / Who works at school?	66
4.12	Звертаємося до різних людей / Addressing various people	67
4.13	Застосовуємо умовний спосіб дієслова / Using Conditional mood	69
4.14	Відповідаємо на запитання: Для чого я вивчаю українську мову? / Why do I study Ukrainian?	70
4.15	Висловлюємо припущення або бажання, говоримо про можливість чи ймовірність чого-небудь за допомогою слів «повинен», «слід», «треба», «необхідно» / Expressing ideas with the verbs «should» or «ought»	71
4.16	Говоримо про вміння й здібності (нахили), пов'язані з різними видами шкільної діяльності / Naming learning activities and skills associated with school subjects	72
4.17	Говоримо про учнів та їхні звички в навчанні / Describing student study habits	74
4.18	Говоримо про оцінки в навчанні / Describing school marks	75
4.19	Даємо вказівки за допомогою наказового способу дієслів / Using Imperative mood of verbs	76
4.20	Описуємо дії. Говоримо про способи творення якісних прислівників / Describing actions. Creating adverbs from adjectives	78
4.21	Говоримо про місце й напрям. Прислівники на позначення місця й напрямку / Adverbs of location and direction	79
4.22	Описуємо людей на фото / Describing people in a photo	82
4.23	Говоримо про «цю» або «ту» річ. Вказівні займенники «цей» і «той» / Demonstrative pronouns «this» and «that»	83
4.24	Запитуємо про інформацію та вказівки, просимо довідку / Asking for information and directions ...	85
4.25	Запитуємо чийсь думку / Asking for an opinion	85
4.26	Висловлюємо свою власну думку / Expressing your own opinion	85
4.27	Проблеми в порозумінні. Просимо повторити або уповільнити темп мовлення, допомогти зрозуміти чи додатково роз'яснити / Communication repair expressions	86

ОФОРМЛЯЄМО ПОСИЛАННЯ / CITING REFERENCES

Books	87
Periodicals	88

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.1 Говоримо про вік. Запитання і відповіді /

Age questions and answers

Model (Зразок)

Скільки **тобі (Вам)** років?

How old are you?

Мені 20 років.

I am 20 years old.

Скільки років **твоїй (вашій) сестрі**?

Їй 22 роки.

Скільки років **твоєму (вашому) братові**?

Йому 1 рік.

Скільки років **твоїм (вашим) батькам**?

Їм 40 років.

Скільки років **тобі і твоєму братові-близнюкові**?

Нам по 15 років.

Тобі (Вам) 24 роки?

Так, **мені** 24 роки.

Grammatical information (Граматична довідка)

The Dative Case (Давальний відмінок) is used when asking or stating someone's age.

Remember: the same rules governing numbers and the nouns they govern apply when speaking of age:

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК (ДАЮ КОМУ? ЧОМУ?) DATIVE CASE	+ NUMBER OF YEARS		
	+ РІК	+ РОКИ	РОКІВ
Мені	1 - рік	2, 3, 4 - роки	5-20 - років
Тобі	- if a numeral ends in	- if a numeral ends in	- if a numeral ends
Йому	1 (ex, 21, 31, ... 101..,	2, 3, 4 (ex, 22, 32, 43,	in 5, 6, 7, 8, 9, 0 and
Їй	except 11): 31 рік	except 12, 13, 14, etc.):	numeral 11-14 (25,
Нам		32 роки	36, 48, etc.): 36 років
Вам			
Їм			

Useful expressions (Уживані вирази)

Вона **не виглядає на свої роки**. — Вона виглядає старшою / молодшою. — *She doesn't look her age. = She looks older / younger.*

Ми **однолітки**. — *We are the same age.*

Він **удвічі старший за мене**. — *He is twice as old as I am.*

Він **удвічі старший, ніж я**. — *He is twice as old as I am.*

Твій брат **молодший за тебе**? — *Is your brother younger than you?*

Твій брат **молодший, ніж ти**? — *Is your brother younger than you?*

Він **старший / молодший за мене на рік**. — *He is one year older / younger than I.*

Він **старший/молодший, ніж я на рік**. — *He is one year older / younger than I.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.2 Говоримо про вигляд / Describing appearance

Model (Зразок)

Як він / вона виглядає? — *What does he / she look like?*

Який я? / Яка я? — *What am I like?*

Які ми? — *What are we like?*

Vocabulary (Словник)

Високий, -а, -е, -і (на зріст) — *tall*
Невисокий, -а, -е, -і (на зріст) — *short*
Середнього зросту — *of medium height*
Маленький, -а, -е, -і — *small, short*
Низький, -а, -е, -і — *short*

Стрункий, -а, -е, -і — *slender, slim*
Повний, товстий, -а, -е, -і — *plump*
Худий, -а, -е, -і — *thin*
Дебелий, -а, -е, -і — *plump*
Худючий, -а, -е, -і — *skinny*
Тендітний, -а, -е, -і — *soft, gentle, fine*
Тонкий, -а, -е, -і — *thin*

Молодий, -а, -е, -і — *young*
Старий, -а, -е, -і — *old*
Літній, -я, -є, -і — *old, aged, elderly*

Широкоплечий, -а, -е, -і — *broad-shouldered*
Сутулий, -а, -е, -і — *stooped*
Статний, -а, -е, -і — *shapely*

Красивий, -а, -е, -і — *beautiful, handsome*
Красень — *beautiful man / boy*
Красуня — *beautiful lady / girl*
Симпатичний, -а, -е, -і — *attractive, pleasant*
Вродливий, -а, -е, -і — *beautiful, handsome*
Милий, -а, -е, -і — *nice, pleasant*
Привабливий, -а, -е, -і — *attractive*

Гарний, -а, -е, -і — *pretty*
Чарівний, -а, -е, -і — *charming, enchanting*
Бридкий, -а, -е, -і — *ugly*
Некрасивий, -а, -е, -і — *not good-looking*
Звичайний, -а, -е, -і — *common, plain*
Непоказний, -а, -е, -і — *plain-looking*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.3 Говоримо про вигляд. Подібність (Схожість) /

Describing similarity in appearance

Grammatical information (Граматична довідка)

Схожий / схожа на
He / she resembles

+

1. **Знахідний відмінок**
(кого? що? – бачу кого? що?)
Noun in Accusative Case
2. **Знахідний відмінок**
[мене, тебе, неї, нього, нас, вас, них]
Personal pronouns in Accusative Case

на кого? на що? (знахідний відмінок)

на кого? на що? (знахідний відмінок)

Він **схожий на** батька. — *He resembles his father.* Вона **схожа на** маму. — *She resembles her mother.*

Useful expressions (Уживані вирази)

Чи є якась **схожість між** тобою і батьками? — *Is there any likeness between you and your parents?*

Ми дуже **схожі**. — *There is a strong resemblance between us.*

Вони **схожі як дві краплі води**. — *They are as alike as two drops of water.*

Він **удався в** батька. / Він **схожий на** батька. — *He takes after his father.*

Grammatical information (Граматична довідка)

Подібний / подібна до <i>He / she resembles</i>	+	1. Родовий відмінок (кого? чого? – не бачу кого? чого?) <i>Noun in Genitive Case</i>
		2. Родовий відмінок [мене, тебе, неї, нього, нас, вас, них] <i>Personal pronouns in Genitive Case</i>

Він **подібний до** старшого брата. — *He resembles his older brother.*

Вона **подібна до** двоюрідної сестри. — *She resembles her cousin.*

Note: Personal pronouns in the Genitive Case and in the Accusative Case have the same forms.

Useful expressions (Уживані вирази)

Чи є якась **подібність між** тобою і батьками? — *Is there any likeness between you and your parents?*

Ми дуже **подібні**. — *There is a strong resemblance between us.*

Вони **подібні як дві краплі води**. — *They are as alike as two drops of water.*

Він **удався в** батька. / Він **подібний до** батька. — *He takes after his father.*

Note: In the last expression above, note that the preposition «в» is followed by the Genitive Case of the pronoun.

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.4 Говоримо про вигляд. Зріст / Describing appearance: height

Model (Зразок)

Його **зріст** 185 сантиметрів, **вага** 74 кілограми. — *He is 185 cm. tall and weighs 74 kg.*

Він **важить** 74 кілограми, а я **важу** 60 кілограмів. — *He weighs 74 kilos, while I weigh 60.*

БАГА (F) — WEIGHT	ЗРІСТ (M) — HEIGHT
1 pound = 0.45 kilograms	1 inch = 2.5 centimeters
1 kilogram = 2.2 pounds	1 centimeter = 0.39 inches

Note: In Ukraine, the metric system of measuring is used. That is, people measure weight in kilograms and grams; height / length / distance in kilometers, meters and centimeters. Here is how you can convert height and weight into the metric system and back.

Useful expressions (Уживані вирази)

Він високого / невисокого зросту. — *He is tall / short.*

Вона повної статури. — *She has plump build / constitution.*

Він високий на зріст. — *He is of large stature / tall.*

Вона симпатична на вигляд. — *She has an attractive appearance.*

У мене широкі плечі. — Я широкоплечий. — *I have broad shoulders.*

У тебе вузькі плечі. — *You have narrow shoulders.*

У нього атлетична статура. — Він атлетичний / спортивний. — *He has an athletic build.*

У неї струнка фігура. — *She is slim. She has a slim figure.*

У вас тендітна талія. — *You have a small waist.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.5 Говоримо про колір волосся й очей / Describing colour of hair and eyes

Vocabulary (Словник)

ЯКОГО КОЛЬОРУ ЇЇ / ЙОГО ВОЛОССЯ? WHAT COLOR IS HER / HIS HAIR?

Світле — *light*
 Темне — *dark*
 Чорне — *black*
 Темно-каштанове — *dark-brown*
 Золотаве — *golden*
 Руде — *red*
 Сиве — *gray*
 Русяве — *fair, blond*
 Біляве — *blond*
 (По)фарбоване — *colored, dyed*

ЯКОГО КОЛЬОРУ ЇЇ / ЙОГО ОЧІ? WHAT COLOR ARE HER / HIS EYES?

Голубі — *light blue*
 Карі * — *hazel*
 Зелені — *green*
 Сірі — *grey*
 Сині — *blue*
 Темно-карі — *dark brown*
 Світло-карі — *light brown, hazel*

*Note: коричневий (brown) and бронзовий (bronze) are NEVER used in reference to eyes.

Useful expressions (Уживані вирази)

Він блондин. — *He is a blond.*
 Вона блондинка. — *She is a blonde.*
 Він брюнет. — *He is a brunet / dark-haired male.*
 Вона брюнетка. — *She is a brunette / dark-haired female.*
 Він русявий. — *He is a fair-haired person.*
 Вона русява. — *She is a fair-haired person.*
 Він шатен. — *He is a dark brown-haired person.*
 Вона шатенка. — *She is a dark brown-haired person.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.
Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.6 Говоримо про довжину волосся або форму очей / Describing length of hair or shape of eyes

Vocabulary (Словник)

ЯКОЇ ДОВЖИНИ ЇЇ/ЙОГО ВОЛОССЯ? HOW LONG IS HER/HIS HAIR?

Довге — *long*
Коротке — *short*
До плечей — *shoulder-length*
Середньої довжини — *of medium length*
(він) Лисий — *bald-headed*
(він) Напівлисий / не зовсім лисий — *partly bald*

ЯКОЇ ФОРМИ ЇЇ/ЙОГО ОЧІ? WHAT SHAPE ARE HER/HIS EYES?

Круглі — *round*
Овальні — *oval*
Вузькі — *narrow*
Вузько посаджені — *narrow-set*
Широкі — *wide*
Широко посаджені — *wide-set*
Глибоко посаджені — *deep-set*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.7 Говоримо про риси обличчя / Describing face and facial features

Vocabulary (Словник)

	RELATED PHRASES
Голова (f), голови — <i>head(s)</i>	Велика голова — <i>large head</i> Маленька голова — <i>small head</i>
Обличчя (n), обличчя — <i>face(s)</i> Лице (n), лица — <i>face(s)</i>	Кругловидий — <i>round-faced</i> Кругле обличчя — <i>round face</i> Овальне обличчя — <i>oval face</i> Квадратне обличчя — <i>square face</i> Видовжене / довгасте обличчя — <i>long face</i> Грушоподібне обличчя — <i>pear-like face</i> Серцеподібне обличчя — <i>heart-shaped face</i> Засмагле обличчя — <i>suntanned face</i>
Риси обличчя — <i>facial features</i>	(не)Правильні риси — <i>(ir)regular features</i> Тонкі риси — <i>delicate, fine</i> Суворі риси — <i>stern</i>
Колір обличчя — <i>facial complexion</i>	Смаглявий колір обличчя — <i>dark</i> Світлий колір обличчя — <i>fair</i> Рум'яний колір обличчя — <i>ruddy</i> Блідий колір обличчя — <i>pale</i>
Волосся (n) - <i>hair</i>	Пряме волосся — <i>straight</i> Хвилясте волосся — <i>wavy</i> Кучеряве волосся — <i>curly</i> Густе волосся — <i>thick</i> Рідке волосся — <i>thin</i>
Чоло (n), чола — <i>forehead(s)</i> Лоб (m), лоби — <i>forehead (s)</i>	Опукле чоло — <i>prominent forehead</i> Пласке чоло — <i>flat forehead</i> Відкрите чоло — <i>large forehead</i> Широке чоло — <i>broad forehead</i> Високий лоб — <i>high forehead</i> Низький лоб — <i>low forehead</i> Вузький лоб — <i>narrow forehead</i>
Око (n), очі — <i>eye(s)</i>	Вузько посаджені очі — <i>narrow-set</i> Широко посаджені очі — <i>wide-set</i> Глибоко посаджені очі — <i>deep-set</i>
Вія (f), вії — <i>eyelash, eyelashes</i>	Довгі вії — <i>long eyelashes</i> Короткі вії — <i>short eyelashes</i> Прямі вії — <i>straight eyelashes</i> Загнуті вії — <i>curled eyelashes</i> Густі вії — <i>thick eyelashes</i>

Повіка (f), повіки — <i>eyelid(s)</i>	Червоні повіки — <i>red eyelids</i> Припухлі повіки — <i>swollen eyelids</i> Синюваті повіки — <i>bluish eyelids</i> Часто кліпати (мигати) повіками — <i>to bat one's eyelids</i>
Брова (f), брови — <i>eyebrow(s)</i>	Густі брови — <i>bushy brows</i> Тонкі брови — <i>small brows</i> Загострені брови — <i>pointed brows</i> Брови дугою — <i>arched brows</i>
Ніс (m), носи — <i>nose(s)</i>	Орлиний ніс — <i>aquiline nose</i> Прямий ніс — <i>straight nose</i> Гострий ніс — <i>pointed nose</i> Кирпатий ніс — <i>pug nose</i> Плескатий / приплюснутий ніс — <i>flat nose</i>
Рот (m), роти — <i>mouth(s)</i>	Малий рот — <i>small mouth</i> Великий рот — <i>big mouth</i> Широкий рот — <i>wide mouth</i>
Губа (f), губи — <i>lip(s)</i>	Тонкі губи — <i>small (narrow) lips</i> Товсті губи — <i>large lips</i> Чіткі губи — <i>well-cut lips</i>
Зуб (m), зуби — <i>tooth, teeth</i>	Рівні зуби — <i>straight teeth</i> Нерівні зуби — <i>uneven teeth</i> Великі зуби — <i>large teeth</i> Малі, дрібні зуби — <i>small teeth</i> Білі зуби — <i>white teeth</i> Пожовклі зуби — <i>yellowed teeth</i> Почорнілі зуби — <i>blackened teeth</i> Гнилі зуби — <i>rotten teeth</i>
Щока (f), щоки — <i>cheek(s)</i> Вилиця (f), вилиці — <i>cheekbone(s)</i>	Круглі щоки — <i>round cheeks</i> Рожеві щоки — <i>rosy, pink cheeks</i> Бліді щоки — <i>pale cheeks</i> Товсті щоки — <i>plump cheeks</i> Виступаючі вилиці — <i>high / sculpted cheekbones</i>
Ямка (f), ямки — <i>dimple (s)</i>	Глибокі ямки — <i>deep dimples</i> Маленькі ямки — <i>small dimples</i>
Вуха (n), вуха — <i>ear(s)</i>	Великі вуха — <i>large ears</i> Малі вуха — <i>small ears</i>
Підборіддя (n), підборіддя — <i>chin(s)</i>	Широке підборіддя — <i>broad chin</i> Гостре підборіддя — <i>pointed chin</i>
Шия (f), шиї — <i>neck(s)</i>	Тонка шия — <i>slender neck</i> Товста / широка шия — <i>thick neck</i> Довга шия — <i>long neck</i> Коротка шия — <i>short neck</i>
Шкіра (f) — <i>skin</i>	Чорна шкіра — <i>black skin</i> Смаглява / смугла шкіра — <i>brown skin</i> Засмагла шкіра — <i>tanned skin</i>

Ластовиння (n) — <i>freckles</i>	У ластовинні — <i>freckled</i>
Зачіска (f) — <i>hair-do</i>	Стрижка (f) — <i>hair-cut</i>
Коса (f) — <i>braid</i>	Хвіст (m) — <i>pony tail</i>
Вуса (pl) — <i>moustache, whiskers</i>	Борода (f) — <i>beard</i>

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.8 Використовуємо народні приказки і сучасні вирази, описуючи людей /

Describing someone's features using

folk sayings, proverbs and contemporary expressions

Useful expressions (Уживані вирази)

To add more colour to your language, you can use the following folk sayings and contemporary expressions:

Шкіра й кості — дуже худа людина
Хитрий як лис — хитра людина
Тримати когось під каблуком — керувати ким-небудь
Стрункий як тополя, а дурний як квасоля — красива, але нерозумна людина
Два чоботи — пара — двоє людей, які дуже подібні
Дурний як пень — нерозумна людина
Майстер на всі руки — людина, обізнана в багатьох справах
Має золоті руки — вміє робити багато речей
Мухи не скривдить — дуже добра людина
Неповороткий як ведмідь — повільна, незграбна людина
Старий як світ — стара людина
Не лізе за словом у кишеню — красномовна людина

Colloquial expressions (розмовні / просторічні вирази):

Вона справжня лялечка / ляля. — *She is a looker. / She's a doll.*
Вона виглядає як фотомодель. — *She is hot. / She looks like a model.*
Він / вона класний /-а. — *He / she is cool / hot.*
Він / вона виглядає кльово / прикольно. — *He / she looks cool.*
Ти виглядаєш просто супер! — *You look hot / super.*
Від неї / нього неможливо відірвати / відвести очей. — *It's impossible to take your eyes off him / her.*
У нього / неї не всі вдома. — *He / she is stupid.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.9 Говоримо про особистість і риси характеру / Describing personality and character traits

Useful expressions (Уживані вирази)

Які риси ти цінуєш в людях? — *Which traits do you value in people?*

Які риси ти вважаєш негативними? — *Which traits do you consider negative?*

Які риси притаманні тобі? — *Which traits are characteristic of you?*

Які вади є в тебе? — *What negative traits do you have?*

Grammatical information (Граматична довідка)

Негативними рисами я вважаю... + (що? – Знахідний відмінок)

Негативними рисами я вважаю агресивність і нахабність.

Людина повинна бути ... + (якою? – Орудний відмінок)

Людина повинна бути терплячою і справедливою.

Як на мене, то... + (речення / sentence)

Як на мене, то великодушні люди мені до вподоби.

Важлива риса в людині — це... + (що? – Називний відмінок)

Важлива риса в людині — це щирість.

Я ціную в людях такі риси, як... + (що? – Знахідний відмінок)

Я ціную в людях такі риси, як працелюбність і стриманість.

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.10 Говоримо про позитивні і негативні риси / Describing positive and negative attributes

Vocabulary (Словник)

Авантюрист, авантюристка — *adventurer, adventuress*
Агресивний, а, е — *aggressive*
Активний — *active*
Амбітний — *ambitious*
Артистичний — *artistic*
Байдужий — *indifferent*
Балакучий — *talkative*
Безсоромний — *shameless*
Безтурботний — *care-free*
Боязкий — *shy, timid*
Ввічливий / увічливий — *polite, courteous*
Великодушний — *generous*
Веселий — *cheerful, merry*
Витриманий — *self-restrained, patient*
Вихований — *polite, well-mannered*
Відважний — *brave, courageous*
Відданий — *devoted, loyal, faithful*
Відкритий — *open, frank*
Відлюдкуватий — *loner, solitary, self-contained, unsociable*
Відповідальний — *responsible*
Вірний — *loyal, faithful*
Впевнений / упевнений — *self-confident*
Вразливий / уразливий — *sensitive, impressionable*
Врівноважений / урівноважений — *even-tempered, well-balanced*
Готовий на самопожертву / жертвний — *ready for self-sacrifice*
Гречний — *courteous, gracious*
Дисциплінований — *disciplined*
Діяльний — *active*
Добрий — *kind*
Добросердний — *kind-hearted*
Довірливий — *trustful*
Допитливий — *curious, inquisitive*
Дружелюбний — *amiable, sociable*
Дурний — *stupid*
Егоїст — *egoist*
Егоїстичний — *self-centered, selfish*
Екстраординарний — *extraordinary*
Енергійний — *energetic*
Ентузіяст — *enthusiast*
Жадібний — *greedy*
Жвавий — *lively*
Забавний — *fun-loving, entertaining*
Задоволений — *content*

Заздрісний	— <i>envious, jealous</i>
Запеклий	— <i>driven, determined</i>
Зацікавлений	— <i>interested, engaged</i>
Зібраний	— <i>composed, together</i>
Зневажливий	— <i>disrespectful</i>
Індивідуаліст	— <i>individualist</i>
Ініціативний	— <i>one that shows initiative, proactive, risk-taker</i>
Інтелігентний	— <i>intelligent</i>
Комунікабельний	— <i>outgoing, communicative</i>
Креативний, творчий	— <i>creative</i>
Кумедний	— <i>funny, comical</i>
Ласкавий	— <i>affectionate, friendly, courteous</i>
Легковажний	— <i>not serious-minded, easy-going, frivolous</i>
Люб'язний	— <i>polite</i>
М'який, добрий	— <i>soft-hearted, gentle, kind</i>
Милий	— <i>sweet, kind, nice</i>
Мінливий	— <i>inconstant, fickle</i>
Мрійливий	— <i>dreamy, caught up in imagination, day-dreamer</i>
Музикальний	— <i>with an ear for music; musical talent</i>
Надзвичайний	— <i>extraordinary</i>
Надійний	— <i>reliable</i>
Наївний	— <i>naive</i>
Наполегливий	— <i>persevering, persistent</i>
Нахабний	— <i>shameless</i>
Незалежний	— <i>independent</i>
Неспокійний	— <i>restless, anxious</i>
Ніжний	— <i>tender, loving</i>
Нудний	— <i>boring</i>
Обачний	— <i>cautious</i>
Обізнаний	— <i>knowledgeable</i>
Чуйний	— <i>sensitive</i>
Оптиміст	— <i>optimist</i>
Оптимістичний	— <i>optimistic</i>
Пасивний	— <i>passive</i>
Песиміст	— <i>pessimist</i>
Песимістичний	— <i>pessimistic</i>
Підлий	— <i>mean, low, base</i>
Підступний	— <i>artful, guileful, insidious</i>
Поблажливий	— <i>lenient, indulgent</i>
Поважний	— <i>dignified</i>
Порядний	— <i>decent, respectable</i>
Потайливий	— <i>reserved, reticent, secretive</i>
Практичний	— <i>practical</i>
Працелюбний	— <i>industrious, hard-working</i>
Працьовитий	— <i>hard-working</i>
Привітний	— <i>friendly, affable</i>
Пристрасний	— <i>passionate</i>
Приязний	— <i>friendly, amicable</i>
Простий	— <i>unsophisticated, ordinary</i>
Прямолінійний	— <i>straightforward</i>
Пунктуальний	— <i>punctual</i>
Реаліст	— <i>realist</i>
Реалістичний	— <i>realistic</i>

- Рішучий — *decisive*
- Роботящий — *industrious, hard-working*
- Розважний — *sober-minded, serious*
- Розсудливий — *judicious, prudent*
- Розумний — *clever, smart, intelligent*
- Серйозний — *serious*
- Сильний духом — *strong-spirited*
- Скромний — *modest*
- Сміливий — *brave*
- Соромливий — *shy*
- Спокійний — *calm*
- Спортивний — *sports-minded*
- Справедливий — *just, fair*
- Старанний — *diligent*
- Стриманий — *reserved*
- Талановитий — *talented*
- Терплячий, терпеливий — *patient*
- Товариський — *friendly, sociable*
- Толерантний — *tolerant, broad-minded*
- Турботливий — *caring*
- Уважний — *attentive*
- Увічливий / ввічливий — *polite, courteous*
- Удачливий — *lucky*
- Успішний — *successful*
- Фантастичний — *fantastic*
- Хитрий — *cunning, sly*
- Хоробрий — *courageous*
- Чарівний — *charming*
- Чесний — *honest*
- Шанобливий — *respectful*
- Шанолюбний, гоноровий — *one who likes respect, honor*
- Щасливий — *happy*
- Щедрий — *generous*
- Щирий — *sincere, frank, candid*
- Щиросердий — *open-hearted, frank, sincere*

Grammatical information (Граматична довідка)

Творення абстрактних іменників від прикметників / Formation of abstract nouns from adjectives

The following table lists some positive and negative attributes for describing a person's character. These adjectives are used to form nouns by removing the adjective ending **-ий** (-а, -е, -і) and adding the noun suffix **-ість** to them. The nouns formed in this manner are of feminine gender, belong to the 3rd declension, and are sometimes referred to as c-type nouns (c stands for the consonant ending occurring in the suffix **-ість**):

Агресивний	⇒	агресивн-ий + ість	⇒	агресивність (жін.р.)
Активний	⇒	активність		
Ласкавий	⇒	ласкавість		
Стриманий	⇒	стриманість		

Useful expressions (Уживані вирази)

Що він за людина? / Яка він людина? — *What is he like?*

У нього сильний характер. — *He is a man of (strong) character.*

Він доброї / суворої вдачі. — *He has a kind / severe nature.*

Він не з тих, хто прощає. — *He does not have a forgiving nature. (He is not the forgiving type.)*

Він має гарні манери / гарно вихований. — *He is well-mannered. He has a refined manner.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.11 Говоримо про твої цінності / Describing values

Vocabulary (Словник)

The following vocabulary will help you express what you value in life or consider important:

Вільний час
Гроші
Мати багато друзів
Мати близьких друзів
Родинне життя
Багатокультурність
Сучасна мода
Спокій
Пошана до старших
Комфортабельне авто
Жити за містом / на природі
Самостійність
Наука / освіта
Підтримка української культури
Переваги сучасного життя
Різні заняття, захоплення, гобі
Спорт
Взаємоповага
Взаєморозуміння
Взаємна підтримка

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.12 Говоримо про уподобання і переваги / Describing preferences

Model (Зразок)

Мені подобаються *активні й надійні люди*.

Вона подобається **мені**, а я подобаюся **їй**. — *I like her and she likes me.*

Grammatical information (Граматична довідка)

Conjugating verbs (Дієвідмінювання дієслів) «Подобатися», «Сподобатися»

Conjugating the verbs								
Інфінітив	ПОДОБАТИСЯ (IMPERFECTIVE) TO BE LIKED BY SOMEBODY				СПОДОБАТИСЯ (PERFECTIVE) TO HAVE BEEN LIKED BY SOMEBODY			
	однина		множина		однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС								
1 особа	я	буду подобатися	ми	будемо подобатися	я	сподобаюся	ми	сподобаємося
2 особа	ти	будеш подобатися	ви	будете подобатися	ти	сподобаєшся	ви	сподобаєтеся
3 особа	він вона воно	буде подобатися	вони	будуть подобатися	він вона воно	сподобається	вони	сподобаються
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС								
1 особа	я	подобаюся	ми	подобаємося				
2 особа	ти	подобаєшся	ви	подобаєтеся				
3 особа	він вона воно	подобається	вони	подобаються				
МИНУЛИЙ ЧАС								
чол. р.	він	подобався	ми	подобалися	він	сподобався	ми	сподобалися
жін. р.	вона	подобалася	ви		вона	сподобалася	ви	
сер. р.	воно	подобалося	вони		воно	сподобалося	вони	

не існує

The verb «**подобатися**» (Imperfective) — «**сподобатися**» (Perfective), meaning 'to like, to appeal, to please,' takes the dative object of the person who experiences these feelings, while the person or object liked is in the nominative.

The verb «**любити**» indicates not only a strong liking (or love) but also a feeling of long standing, so that one may not use it immediately upon encountering a person or getting the first impression of something.

The material in this section is taken from Duravetz George. Ukrainian: Conversation and Grammar. Level II. 4th rev. ed. Toronto: Ukrainian Teacher's Committee, 1987.

Compare:

Любити (і) — полюбити (р)

Вона **полюбила** Україну.
*She fell in love with Ukraine
(after spending some time there).*

Вона **любила** цей вірш.
She used to love this poem.

Я **любила** цей фільм.
I loved that movie (saw it many times).

Подобатися (і) — сподобатися (р)

Їй **сподобалася** Україна.
She liked Ukraine (after one visit).

Їй **подобався** цей вірш.
She used to like this poem.

Мені **сподобався** цей фільм.
I liked that movie (saw it once).

Conjugating verbs (Дієвідмінювання дієслів) «Любити», «Полюбити»

Conjugating the verbs / дієвідмінювання								
Інфінітив	ЛЮБИТИ (IMPERFECTIVE) TO LOVE				ПОЛЮБИТИ (PERFECTIVE) TO HAVE LOVED			
	однина		множина		однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС								
1 особа	я	буду любити	ми	будемо любити	я	полюблю	ми	полюбимо
2 особа	ти	будеш любити	ви	будете любити	ти	полюбиш	ви	полюбите
3 особа	він вона воно	буде любити	вони	будуть любити	він вона воно	полюбить	вони	полюблять
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС								
1 особа	я	люблю	ми	любимо	не існує			
2 особа	ти	любиш	ви	любите				
3 особа	він вона воно	любить	вони	люблять				
МИНУЛИЙ ЧАС								
чол. р.	він	любив	ми	любили	він	полюбив	ми	полюбили
жін. р.	вона	любила	ви		вона	полюбила	ви	
сер. р.	воно	любило	вони		воно	полюбило	вони	

The verb «**полюбляти**» (to enjoy) is similar in meaning to the verb «подобатися».

Conjugating verb (Дієвідмінювання дієслова) «Полюбляти»*

Conjugating the verb				
Інфінітив	ПОЛЮБЛЯТИ (IMPERFECTIVE) TO ENJOY			
	однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС				
1 особа	я	буду полюбляти	ми	будемо полюбляти
2 особа	ти	будеш полюбляти	ви	будете полюбляти
3 особа	він вона воно	буде полюбляти	вони	будуть полюбляти
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС				
1 особа	я	полюбляю	ми	полюбляємо
2 особа	ти	полюбляєш	ви	полюбляєте
3 особа	він вона воно	полюбляє	вони	полюбляють
МИНУЛИЙ ЧАС				
чол. р.	він	полюбляв	ми	полюбляли
жін. р.	вона	полюбляла	ви	
сер. р.	воно	полюбляло	вони	

Я **полюбляю** проводити вільний час з друзями.
 Що ти **полюбляєш** робити у вихідні дні?
 Мій тато **полюбляє** рибалити влітку.
 Мої сестри **полюбляють** кататися на лижах взимку.
 Коли я був молодший, я **полюбляв** грати у бадмінтон.

*Note: This verb does not have a perfective counterpart.

Conjugating verbs (Дієвідмінювання дієслів) «Обожнювати», «Обожнити»

Conjugating the verbs / дієвідмінювання								
Інфінітив	ОБОЖНЮВАТИ (IMPERFECTIVE) TO ADORE				ОБОЖНИТИ (PERFECTIVE) TO HAVE ADORED			
	однина		множина		однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС								
1 особа	я	буду обожнювати	ми	будемо обожнювати	я	обожню	ми	обожнимо
2 особа	ти	будеш обожнювати	ви	будете обожнювати	ти	обожниш	ви	обожните
3 особа	він вона воно	буде обожнювати	вони	будуть обожнювати	він вона воно	обожнить	вони	обожнять
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС								
1 особа	я	обожнюю	ми	обожнюємо				
2 особа	ти	обожнюєш	ви	обожнюєте				
3 особа	він вона воно	обожнює	вони	обожнюють				
МИНУЛИЙ ЧАС								
чол. р.	він	обожнював	ми	обожнювали	він	обожнив	ми	обожнили
жін. р.	вона	обожнювала	ви		вона	обожнила	ви	
сер. р.	воно	обожнювало	вони		воно	обожнило	вони	

не існує

Note: The verb «**обожнювати**» is translated into English as «to adore, to admire, to worship» and thus, indicates a stronger feeling than the verb «подобатися».

Я **обожнюю** цю українську співачку.
Чому ти **обожнюєш** цього актора?
Мій друг ніколи **не обожнював** ніяких голлівудських зірок.

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.13 Говоримо про твої зацікавлення й улюблені заняття у вільний час / Describing interests and hobbies

Useful expressions (Уживані вирази)

The following list contains expressions often used to tell others about your interests, hobbies, and pastimes. Pay special attention to the prepositions used in these expressions, and how they govern the cases of the nouns that follow.

- Бігати
- Брати уроки з музики
- Брати участь у мистецькому гуртку
- Виконувати фізичні вправи
- Відпочивати на природі
- Влаштувати пікніки
- Грати в бадмінтон
- Грати в баскетбол
- Грати в бейсбол
- Грати в більярд
- Грати в гольф
- Грати в кеглі
- Грати в крикет
- Грати в крокет
- Грати в міні-гольф
- Грати в настільний теніс
- Грати в регбі
- Грати в теніс
- Грати у футбол
- Грати на музичному інструменті
- Грати у відеоігри
- Грати у волейбол
- Дивитися на змагання
- Дивитися у телевізор
- Займатися авіамоделюванням
- Займатися бальними танцями
- Займатися боксом
- Займатися важкою атлетикою
- Займатися вітрильним спортом
- Займатися громадською діяльністю
- Займатися карате
- Займатися кінним спортом
- Займатися парашутним спортом
- Займатися підводним плаванням
- Займатися плаванням
- Займатися рибною ловлею
- Займатися рукоділлям / шиттям / вишиванням / плетінням
- Займатися садівництвом
- Займатися туризмом

Збирати (колекціонувати) марки / старовинні монети / диски
Їздити на ферму / на озеро / в гори
Кататися на велосипеді
Кататися на водних лижах
Кататися на гірських лижах
Кататися на дошці
Кататися на роликових ковзанах
Малювати
Переглядати фільми
Плавати
Плавати на дошці
Плавати на човні
Проводити час з друзями
Прогулюватися
Слухати музику
Співати
Танцювати
Ходити в кіно
Ходити до бібліотеки
Ходити в зоопарк
Ходити в музей
Ходити до парку
Ходити на вечірки
Ходити на дискотеку
Ходити на закупи
Ходити на ковзанку
Ходити на концерти
Ходити на стадіон
Ходити в ресторан / у кафе
Читати

Model (Зразок)

The verbs «Цікавитися» and «Зацікавитися»

When you talk about your hobbies and pastimes, the following verbs will be of help to you:

Цікавитися (imperf.) / **зацікавитися** (perf.) + **ким? чим?** (Instrumental / Орудний відмінок)

Я ніколи **не цікавився** (чим?) американським футболем (*instrumental masculine / орудний відм., чол. рід*).

Мій брат і я **цікавимосся** (чим?) легкою атлетикою (*instrumental feminine / орудний відм., жін. рід*).
Моя сестра **зацікавилася** (чим?) українськими танцями, коли їй було 8 років (*instrumental plural / орудний відм., множина*).

Grammatical information (Граматична довідка)

Conjugating the verbs / дієвідмінювання								
Інфінітив	ЦІКАВИТИСЯ (IMPERFECTIVE) TO BE INTERESTED				ЗАЦІКАВИТИСЯ (PERFECTIVE) TO HAVE GOT INTERESTED			
	однина		множина		однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС								
1 особа	я	буду цікавитися	ми	будемо цікавитися	я	зацікавлюся	ми	зацікавимося
2 особа	ти	будеш цікавитися	ви	будете цікавитися	ти	зацікавишся	ви	зацікавитесь
3 особа	він вона воно	буде цікавитися	вони	будуть цікавитися	він вона воно	зацікавиться	вони	зацікавляться
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС								
1 особа	я	цікавлюся	ми	цікавимося				
2 особа	ти	цікавишся	ви	цікавитесь				
3 особа	він вона воно	цікавиться	вони	цікавляться				
МИНУЛИЙ ЧАС								
чол. р.	він	цікавився	ми	цікавилися	він	зацікавився	ми	зацікавилися
жін. р.	вона	цікавилася	ви		вона	зацікавилася	ви	
сер. р.	воно	цікавилося	вони		воно	зацікавилося	вони	

не існує

Model (Зразок)

The verbs «Захóплюватися» and «Захопíтися»

When you talk about your hobbies and pastimes, the following verbs will also be useful to you:

Захоплюватися (imperf.) \ **захопитися** (perf.) + **ким? чим?** (Instrumental / Орудний відмінок)

Мій найкращий друг **захоплюється** (чим?) кінним **спортом** (*instrumental masculine / орудний відм., чол. рід*).

Коли я була молодша, я **захоплювалася** (чим?) акробатикою (*instrumental feminine / орудний відм., жін. рід*).

Коли Ви почали **захоплюватися** (чим?) бальними танцями? (*instrumental plural / орудний відм., множина*).

Conjugating the verbs / дієвідмінювання								
Інфінітив	ЗАХОПЛЮВАТИСЯ (IMPERFECTIVE) TO BE KEEN ON SOMETHING				ЗАХОПИТИСЯ (PERFECTIVE) TO HAVE GOT KEEN ON SOMETHING			
	однина		множина		однина		множина	
МАЙБУТНІЙ ЧАС								
1 особа	я	буду захоплюватися	ми	будемо захоплюватися	я	захоплюся	ми	захопимся
2 особа	ти	будеш захоплюватися	ви	будете захоплюватися	ти	захопишся	ви	захопитесь
3 особа	він вона воно	буде захоплюватися	вони	будуть захоплюватися	він вона воно	захопиться	вони	захопляться
ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС								
1 особа	я	захоплююся	ми	захоплюємося				
2 особа	ти	захоплюєшся	ви	захоплюєтесь				
3 особа	він вона воно	захоплюється	вони	захоплюються				
МИНУЛИЙ ЧАС								
чол. р.	він	захоплювався	ми ви вони	захоплювалися	він	захопився	ми	захопилися
жін. р.	вона	захоплювалася			вона	захопилася	ви	
сер. р.	воно	захоплювалося			воно	захопилося	вони	

не існує

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.14 Говоримо про роботу на неповний день / Describing part-time jobs

Model (Зразок)

- Працювати неповний день (also, підробляти) — *To work part-time*
 Працювати вечорами / у вечірню зміну — *To work evenings / evening shifts*
 Працювати після обіду / у другій половині дня — *To work afternoons*
 Працювати після школи — *To work after school*
 Працювати у вихідні дні — *To work weekends*
 Працювати у четвер і п'ятницю — *To work Thursdays and Fridays*
- Працювати (де? – місцевий відмінок) — *To work (where? – Instrumental) ...*
 у ресторані — *in a restaurant*
 у «Макдоналдсі» / «Дері Квін» / «Сінабон» / «Тим Гортонсі» —
at McDonald's / Dairy Queen / Cinnabon / Tim Horton's
 у магазині / бутику — *in a retail store / boutique*
 у кіоску — *in a concession stand*
 у продуктовому магазині — *in a grocery store*

Useful expressions (Уживані вирази)

- викладати інформатику — *to give computer/Internet lessons*
 розповсюджувати / розносити газети і рекламу — *to distribute flyers or newspapers*
 дбати про чистоту столиків у кафе / барі / ресторани — *to bus tables*
 заповнювати полиці товарами / робити переоблік товарів — *to stock shelves*
 виконувати волонтерську / добровільну роботу — *to do volunteer work*
 бути волонтером / добровольцем — *to be a volunteer*
- працювати асистентом / помічником... — *to be an assistant ...*
 у дитсадочку — *in a day-care centre*
 у будинку для старих людей / пристарілих — *in a seniors' home*
 у старечому домі — *in a nursing home*

Grammatical information (Граматична довідка)

Працювати + ким? (Instrumental (occupation) / Орудний відм. (професія)

- працювати (**ким?**) рятівником — *to work as a lifeguard*
 працювати (**ким?**) інструктором із плавання — *to give swimming lessons*
 працювати (**ким?**) офіціантом / офіціанткою — *to wait on tables*
 працювати (**ким?**) продавцем у продуктовому магазині — *to work as a grocery clerk*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.15 Вітаємося / Expressing greetings

Model (Зразок)

Доброго ранку!
Доброго дня! / Добридень!
Доброго вечора! / Добрий вечір!
Привіт!
Вітання!
Вітаю тебе, друже / подруго!
Вітаємо, друзі!

1.16 Запрошуємо друзів / Extending invitations to peers

Model (Зразок)

Приїжджай / приходь до мене / до нас у гості. — *Come to visit me / us.*
Приїжджай до мене / до нас на літні канікули. — *Come to me / to us during the summer vacation.*
Приїжджай, коли тобі зручно. — *Come whenever it is convenient for you.*
Приїжджай при нагоді / за нагоди. — *Come to visit whenever you can.*
Запрошую тебе на Різдво до себе. — *I am inviting you to my place at Christmas.*
Ласкаво запрошую тебе в гості. — *I am inviting / welcoming you to visit me.*
Чекаємо на тебе з нетерпінням. — *I look forward to your visit.*
Приїжджай! Не пошкодуєш! — *Come! You will not regret it!*
Будь ласка, приїжджай якнайшвидше! — *Please, come as soon as you can.*

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.17 Поздоровляємо та бажаємо / Expressing good wishes

Model (Зразок)

Вітаю тебе / Вас!

Щиро вітаю тебе / Вас ...

зі святом!

з днем народження! / Многії літа!

з ювілеєм!

з річницею!

з Новим роком!

з Великоднем!

із закінченням школи!

з перемогою!

з отриманням нагороди!

Бажаю тобі / Вам ...

щастя

радості

доброго / міцного здоров'я

успіху / успіхів

усього найкращого

щасливої дороги

приємного відпочинку

веселого настрою

гарно / весело / приємно провести час

приємного проведення часу

приємної подорожі

приємних пригод

чудових / вакацій

веселих канікул

Підрозділи 1-2. Говоримо про себе, друзів й однокласників

Говоримо про фізичні прикмети людини. Вага. Зріст. Вік.

Expressing physical characteristics, including weight, height, and age.

1.18 Прощаємося / Expressing farewell

Model (Зразок)

До побачення!
Па-па! / Па!
Добраніч! / На добраніч!
Доброго / гарного / приємного дня!
Приємного / гарного відпочинку!
Веселих свят!
Приємних вакацій / канікул!
Приємної відпустки!
Приємних / гарних вихідних!
Всього доброго / найкращого!
На все добре!
Щасливо!
Бувай!
Бувай здоровий / здорова!
До нової / наступної зустрічі!
До скорої зустрічі! / До зустрічі!
Тримайся! / Тримайтеся!
Прощай!
Хай тобі / Вам щастить!
Щасти!
Щасливої дороги / подорожі!
Приємної / гарної / веселої забави!
Чекаю на зустріч з тобою / Вами!
Чекаємо на зустріч із нетерпінням!
Буду радий / рада познайомити тебе / Вас із...
Буду радий / рада провести канікули з тобою / Вами!
Будемо раді провести час із тобою / Вами!
З нетерпінням чекаю на те, щоб показати тобі / Вам наше місто!
З нетерпінням чекаємо на те, щоб показати тобі / Вам нашу країну / школу!

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини.
Describing family members.

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини. / Describing family members.

3.1 Говоримо про членів родини / Describing family members

Vocabulary (Словник)

Словничок за абеткою:

- Баба, бабуся — *grandmother, granny*
Батьки — *parents*
Батьки чоловіка / дружини — *parents-in-law*
Батько, тато, татусь — *father, dad*
Близнюки / двійнята — *twins*
Брат — *brother*
Брат по матері (єдиноутробний брат) або брат по батькові (єдинокровний брат) — *half-brother*
Весілля (n.) — *wedding*
Виховувати дітей — *to bring up children*
Виходити / вийти заміж — *to get married (f)*
Вітчим — *stepfather*
Двоюрідна сестра — *cousin*
Двоюрідний брат — *cousin*
Дитина, діти — *child, children*
Дівер / брат чоловіка — *brother-in-law, husband's brother*
Дід, дідусь — *grandfather*
Дітлахи — *kids*
Дорослий — *adult*
Дочка, донька, доня — *daughter*
Дружина / жінка — *wife*
Дядько — *uncle*
Заручини (pl.) — *engagement*
Зведена сестра — *stepsister*
Зведений брат — *stepbrother*
Зовиця / Сестра чоловіка — *sister-in-law, husband's sister*
Зять — *son-in-law*
Кривний / кровний родич — *kinsman, relative*
Кривні / кровні родичі — *blood relatives*
Літня людина — *elder*
Мала дитина — *infant, kid*
Мати, мама, матуся — *mother, mom*
Мачуха — *stepmother*
Молодша сестра — *younger sister*
Молодший брат — *younger brother*
Найближчі родичі — *nearest and dearest*
Наречена — *bride*
Наречений — *bridegroom*
Небіж / небога — *nephew / niece*
Невістка — *daughter-in-law*
Немовля — *baby*
Неодружений, незаміжня — *single (m, f)*
Одружений, заміжня — *married (m, f)*
Одружуватися / одружитися — *to get married (m, f)*
Онук — *grandson*

Онука, онучка — *granddaughter*
Освідчуватись / освідчитись (+ Dative case) — *to propose to smb.*
Падчерка — *stepdaughter*
Пара — *couple*
Пасинок — *stepson*
Підліток — *teenager*
Племінник / племінниця — *nephew / niece*
Подружжя — *husband and wife*
Похресник / хрещеник — *godson*
Похресниця / хрещениця — *goddaughter*
Прабабуся — *great-grandmother*
Прабатьки — *great-grandparents*
Правнук — *great-grandson*
Правнучка — *great-granddaughter*
Прадід — *great-grandfather*
Предок — *ancestor*
Прийомні батьки — *foster parents*
Родичі чоловіка / дружини — *in-laws*
Розлучатись / розлучитись — *to divorce, to get divorced*
Розлучений, розлучена — *divorced (m, f)*
Свекор (батько чоловіка) — *husband's father*
Свекруха (мати чоловіка) — *husband's mother*
Свояк / чоловік сестри дружини — *brother-in-law, wife's sister's husband*
Своячка, Свість / сестра дружини — *sister-in-law, wife's sister*
Сестра — *sister*
Сестра по матері (єдиноутробна сестра) або сестра по батькові (єдинокровна сестра) — *half-sister*
Син — *son*
Сирота — *orphan*
Старша сестра — *elder sister*
Старший брат — *elder brother*
Тесть (батько дружини) — *wife's father, father-in-law*
Теща (мати дружини) — *wife's mother, mother-in-law*
Тітка — *aunt*
Троюрідна сестра — *second cousin*
Троюрідний брат — *second cousin*
Удівець — *widower*
Удова — *widow*
Усиновляти / усиновити — *to adopt*
Хрещена мати — *godmother*
Хрещений батько — *godfather*
Хрещеник, хрещениця – див. Похресник / похресниця
Чоловік — *husband*
Швагер — *brother-in-law (Western Ukraine)*
Швагерка — *sister-in-law (Western Ukraine)*
Шурин — брат дружини — *brother-in-law, wife's brother*
Шурин — чоловік сестри — *brother-in-law, sister's husband*

Словничок за спорідненими групами:

Батько, тато, татусь — *father, dad*
Мати, мама, матуся — *mother, mom*
Вітчим — *stepfather*
Мачуха — *stepmother*

Батьки — *parents*
Прийомні батьки — *foster parents*

Син — *son*
Дочка, донька, доня — *daughter*
Падчерка — *stepdaughter*
Пасинок — *stepson*
Близнюки, двійнята — *twins*
Дитина, діти — *child, children*
Дітлахи — *kids*
Немовля — *baby*
Мала дитина — *infant, kid*
Підліток — *teenager*
Сирота — *orphan*

Брат — *brother*
Зведений брат — *stepbrother*
Брат по матері (єдиноутробний брат) або брат по батькові (єдинокровний брат) — *half-brother*
Старший брат — *elder brother*
Молодший брат — *younger brother*
Двоюридний брат — *cousin*
Троюридний брат — *second cousin*
Сестра — *sister*
Зведена сестра — *stepsister*
Сестра по матері (єдиноутробна сестра) або сестра по батькові (єдинокровна сестра) — *half-sister*
Старша сестра — *elder sister*
Молодша сестра — *younger sister*
Двоюридна сестра — *cousin*
Троюридна сестра — *second cousin*

Баба, бабуся — *grandmother, granny*
Дід, дідусь — *grandfather*
Прадід — *great-grandfather*
Прабабуся — *great-grandmother*
Прабатьки — *great-grandparents*
Предок — *ancestor*
Онук — *grandson*
Онука, онучка — *granddaughter*
Правнук — *great-grandson*
Правнучка — *great-granddaughter*

Невістка — *daughter-in-law*
Зять — *son-in-law*
Батьки чоловіка / дружини — *parents-in-law*
Родичі чоловіка / дружини — *in-laws*
Тесть (батько дружини) — *wife's father*
Теща (мати дружини) — *wife's mother*
Свекор (батько чоловіка) — *husband's father*
Свекруха (мати чоловіка) — *husband's mother*
Дівер / Брат чоловіка — *brother-in-law, husband's brother*
Шурин / Брат дружини — *brother-in-law, wife's brother*
Шурин / Чоловік сестри — *brother-in-law, sister's husband*
Свояк / чоловік сестри дружини — *brother-in-law, wife's sister's husband*

Швагер — *brother-in-law (Western Ukraine)*
Швагерка — *sister-in-law (Western Ukraine)*
Зовиця / сестра чоловіка — *sister-in-law, husband's sister*
Своячка, Свість / сестра дружини — *sister-in-law, wife's sister*

Дорослий — *adult*
Літня людина — *elder*
Найближчі родичі — *nearest and dearest*

Дядько — *uncle*
Тітка — *aunt*
Небіж / небога — *nephew / niece*
Племінник / племінниця — *nephew / niece*

Похресник / хрещеник — *godson*
Похресниця / хрещениця — *goddaughter*
Хрещений батько — *godfather*
Хрещена мати — *godmother*

Дружина / жінка — *wife*
Чоловік — *husband*
Подружжя — *husband and wife*

Удівець — *widower*
Удова — *widow*

Одружений, заміжня — *married (m, f)*
Неодружений, незаміжня — *single (m, f)*
Розлучений, розлучена — *divorced (m, f)*
Одружуватися / одружитися — *to get married (m)*
Виходити / вийти заміж — *to get married (f)*
Розлучатися / розлучитися — *to divorce, to get divorced*
Освідчуватись / освідчитись (+ Dative case) — *to propose to smb.*
Усиновляти / усиновити — *to adopt*
Виховувати дітей — *to bring up children*

Заручини (pl.) — *engagement*
Весілля (n.) — *wedding*
Наречений — *bridegroom*
Наречена — *bride*
Пара — *couple*

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини. / Describing family members.

3.2 Уживаємо присвійні займенники / Using Possessive pronouns

Grammatical information (Граматична довідка)

The pronoun is a declinable part of speech, which refers to persons, objects, qualities or quantities without naming them. That is, in speech a pronoun does not have a constant meaning. Its meaning depends upon the word it refers to:

Я люблю нашого **вчителя**. **Він** дуже розумний і добрий.

Possessive pronouns (присвійні займенники) signal possession / belonging of something or somebody to a person or a group of people:

Мій, моя, моє, мої (my)	Наш, наша, наше, наші (our)
Твій, твоя, твоє, твої (your)	Ваш, ваша, ваше, ваші (your)
Його (his, its) / її (her, its)	Їхній, їхня, їхнє, їхні (their)
Свій, своя, своє, свої (my, your, its, his, her, our, their — indicates possession)	

Свій indicates possession and may refer to all three persons.

Like adjectives, possessive pronouns strictly agree in gender, case, and number with the nouns they modify. However, the 3rd person singular possessive pronouns **його** (his, its) / **її** (her, its) never change.

Declension of singular possessive pronouns (Відмінювання присвійних займенників)

The following table provides the declension pattern of the possessive pronoun **мій** (**моя, моє, мої**):

Рід (Gender)	Однина (Singular)			Множина (Plural)
	Чоловічий рід (MASCULINE)	Жіночий рід (FEMININE)	Середній рід (NEUTER)	ALL GENDERS
Відмінок (Case)				
НАЗИВНИЙ (NOM)	мій	моя	моє	мої
РОДОВИЙ (GEN)	мого	моєї	мого	моїх
ДАВАЛЬНИЙ (DAT)	моєму	моїй	моєму	моїм
ЗНАХІДНИЙ (ACC)	мій (inanimate) / мого (animate)	мою	моє	мої (inanimate) / моїх (animate)
ОРУДНИЙ (INSTR)	моїм	моєю	моїм	моїми
МІСЦЕВИЙ (LOC)	(на) моєму / моїм	(на) моїй	(на) моєму / моїм	(на) моїх

The pronouns **твій** (**твоя, твоє, твої**) and **свій** (**своя, своє, свої**) are declined similarly.

Declension of plural possessive pronouns (Відмінювання присвійних займенників)

The following table provides the declension pattern of the possessive pronouns *ваш* (ваша, ваше, ваші); *наш* (наша, наше, наші):

Відмінок (Case)	Рід (Gender)	Однина (Singular)			Множина (Plural)
	Чоловічий рід (Masculine)	Жіночий рід (Feminine)	Середній рід (Neuter)	All Genders	
НАЗИВНИЙ (NOM)		наш // ваш	наша // ваша	наше // ваше	наші // ваші
РОДОВИЙ (GEN)		нашого // вашого	нашої // вашої	нашого // вашого	наших // ваших
ДАВАЛЬНИЙ (DAT)		нашому // вашому	нашій // вашій	нашому // вашому	нашим // вашим
ЗНАХІДНИЙ (ACC)		наш // ваш (inanimate) / нашого // вашого (animate)	нашу // вашу	наше // ваше (inanimate) нашого // вашого (animate)	наші // ваші (inanimate) наших // ваших (animate)
ОРУДНИЙ (INSTR)		нашим // вашим	нашою // вашою	нашим // вашим	нашими // вашими
МІСЦЕВИЙ (LOC)		(у) нашому / нашім вашому / вашім	(у) нашій // вашій	(у) нашому / нашім вашому / вашім	(у) наших // ваших

The possessive pronouns *наш* (наша, наше, наші) and *ваш* (ваша, ваше, ваші) are declined like hard-stem adjectives.

The possessive pronoun *їхній* (їхня, їхнє, їхні) is declined like a soft-stem adjective.

Model (Зразок)

- Чий** це брат? — Це **мій** (твій, наш, ваш, їхній) брат.
- Чия** це сестра? — Це **моя** (твоя, наша, ваша, їхня) сестра.
- Чие** це авто? — Це **моє** (твоє, наше, ваше, їхнє) авто.
- Чії** це батьки? — Це **мої** (твої, наші, ваші, їхні) батьки.

MASCULINE (ЧОЛОВІЧИЙ РІД)

Це авто **мого** батька. (*Gen*)
Моєму батькові 40 років. (*Dat*)
Я люблю і поважаю **свого** батька.
(*Acc. animate*)
Я люблю ходити на рибалку зі **своїм**
батьком. (*Instr*)

FEMININE (ЖІНОЧИЙ РІД)

Це сумка **моєї** мами.
Моїй мамі 35 років.
Я ціную **свою** маму.
Я люблю ходити на закупа зі **своєю** мамою.

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини. / Describing family members.

3.3 Говоримо про родинні зв'язки, використовуючи родовий відмінок / Showing family relationship through use of the Genitive Case

Grammatical information (Граматична довідка)

One of the uses of the Genitive case is to show relationship among people. The table below provides formation patterns of the Genitive case from the Nominative case:

	ЧОЛОВІЧИЙ РІД (MASCULINE)	ЖІНОЧИЙ РІД (FEMININE)
Називний → Родовий (Nominative → Genitive)	Остап → Остапа Петро → Петра Пан → пана Брат → брата Батько → батька Дідусь → дідуся Сергій → Сергія	Світлана → Світлани Сестра → сестри Вікторія → Вікторії Юлія → Юлії Бабуся → бабуся Настя → Насті Пані → пані

Model (Зразок)

Анна — дочка Петра і Тетяни.
Віктор — єдиний син пана і пані Стефаник.
Юрко — двоюрідний брат Іванни й Богдана.

Vocabulary (Словник)

Хист (m) до + Родовий відмінок — *aptitude, gift, ability*
Прагнення (n) до + Родовий відмінок — *striving*
Шкідливі звички (pl) — *bad habits, addictions*
Звичка (f) — *habit*
Чуття (n) — *sense, feeling*
Уміння (n) — *skill*
Спосіб (m) життя (n) — *life style*
Розумові здібності (pl) — *intellectual capabilities*
Здібність (f) — *capability*
Примха (f) — *whim, caprice*
Невід'ємна риса (f) — *integral quality, inherent characteristic*
Вада (f) — *shortcoming*

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини. / Describing family members.

3.4 Говоримо про рід занять і професію / Describing occupations and professions

Vocabulary (Словник)

Авіаконструктор — *aerospace-engineer*
Агент із найму — *employment agent*
Адвокат — *lawyer*
Архітектор — *architect*
Банкір — *banker*
Бібліотекар — *librarian*
Бізнесовець, бізнесмен — *business man*
Будівельник — *builder*
Бухгалтер — *book-keeper*
Ветеринар — *veterinarian*
Вчитель — *school teacher*
Годинникар — *watch repairer*
Детектив — *detective*
Дизайнер — *designer*
Дієтолог — *dietitian*
Економіст — *economist*
Енергетик — *power engineering specialist*
Журналіст — *journalist*
Зварювальник, зварник — *welder*
Інженер — *engineer*
Інкасатор — *collection worker*
Інструктор — *instructor*
Касир — *cashier*
Консультант — *consultant*
Консьєржка / прибиральниця — *maid, office-cleaner*
Косметолог — *cosmetologist*
Кравець — *tailor*
Кухар — *cook*
Лаборант (ляборант) — *laboratory assistant*
Лікар — *doctor*
Маляр — *painter*
Манікюрниця — *manicurist*
Медсестра — *nurse*
Менеджер, керівник — *manager*
Механік — *mechanic*
Міліціонер (in Ukraine) — *policeman*
Музикант — *musician*
Муляр — *bricklayer*
Науковець — *scientist*
Нафтовик — *petroleum engineer*
Офіціант / офіціантка — *waiter / waitress*
Перукар — *hair-stylist*
Письменник — *writer*
Пілот — *pilot*

Пожежник	— <i>fire-person</i>
Постачальник	— <i>supplier, provider</i>
Програміст	— <i>programmer</i>
Продавець	— <i>shop-assistant</i>
Психолог	— <i>psychologist</i>
Рахівник	— <i>accountant</i>
Ревізор	— <i>auditor, inspector</i>
Редактор	— <i>editor</i>
Репортер	— <i>reporter</i>
Робітник	— <i>worker</i>
Сантехнік	— <i>plumber</i>
Священик	— <i>priest, clergyman</i>
Секретар	— <i>secretary</i>
Службовець	— <i>employee</i>
Слюсар	— <i>locksmith, fitter</i>
Спеціаліст із вивчення кон'юнктури ринку	— <i>market research analyst</i>
Стоматолог	— <i>dentist</i>
Суддя	— <i>judge</i>
Тесляр	— <i>carpenter</i>
Технік	— <i>technician</i>
Токар	— <i>turner</i>
Торговий агент	— <i>purchasing agent</i>
Урядовець	— <i>government official</i>
Фармацевт	— <i>pharmacist</i>
Фермер	— <i>farmer</i>
Фотограф	— <i>photographer</i>
Шахтар	— <i>miner</i>
Швець	— <i>shoe repair, shoe maker</i>
Шофер, водій	— <i>driver</i>
Юрист	— <i>jurist, lawyer</i>

Useful expressions (Уживані вирази)

Бути добре підготовленим для цієї роботи	— <i>to be highly qualified for the job</i>
Бути на пенсії	— <i>to be retired</i>
Випадкова робота	— <i>odd job</i>
Виробничий досвід	— <i>work experience</i>
Виходити на пенсію	— <i>to retire</i>
Відрядна робота	— <i>piece-work</i>
Займати пост	— <i>to hold a post</i>
Звільняти	— <i>to fire, to dismiss</i>
Звільнитися з роботи	— <i>to resign</i>
Керувати підприємством	— <i>to run an enterprise</i>
Науково-дослідна робота	— <i>research work</i>
Не працювати, бути без роботи	— <i>to be unemployed</i>
Неповний робочий день	— <i>part-time job</i>
Отримувати підвищення	— <i>to be promoted</i>
Плата, зарплата	— <i>salary, wage</i>
Подавати заяву про прийом на роботу	— <i>to apply for a job</i>
Понаднормово	— <i>overtime</i>
Посада	— <i>position</i>
Працювати	— <i>to work, to be employed</i>
Працювати на себе	— <i>to be self-employed</i>

Працювати у когось — *to work under smb.*

Штат — *staff*

Шукати роботу — *to look for work*

Підрозділ 3. Моя родина / сім'я

Говоримо про членів родини. / Describing family members.

3.5 Знайомимось / Getting acquainted, introducing a person

Model (Зразок)

Знайомтесь, це ... — *Meet my friend. This is...*

Дозвольте познайомити вас із моїм другом / моєю подругою. —

Let me introduce you to my male / female friend.

Дозвольте відрекомендувати вам мого друга / мою подругу. —

Let me introduce my male / female friend to you.

Ви знайомі з моїм другом / моєю подругою? — *Have you met my friend?*

Чи ви знаєтеся / знайомі один з одним (знаєте одне одного)? — *Do you know each other?*

Прошу познайомитися. Це ... — *Please become acquainted. This is...*

Я хочу представити вам ... — *I want to introduce ... to you.*

Дозвольте дізнатися, як вас звать. — *May I ask your name?*

Скажіть, як вас звать. — *Tell me your name.*

Дуже радий (рада) з вами (з тобою) познайомитися. — *Glad to get to know you.*

Приємно познайомитися. — *Nice to meet you.*

Ми вже знайомі. — *We are acquainted already.*

Ми вже зустрічались. — *We have met each other already. (zanіznalısya)*

Сподіваюсь побачити вас / тебе ще раз. — *Hope to see you again.*

Надіюсь, що ще раз матимемо нагоду на розмову. — *I hope that we will have an opportunity to talk again.*

Я не знайомий з ним / з нею, але мені знайоме його / її обличчя. —

I am not acquainted with him / her, but his / her face is familiar to me.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.1 Говоримо про школу і шкільні кабінети / Talking about school and schoolrooms

Vocabulary (Словник)

- Аудіо- / Відеокімната — *audio-video room*
- Актовий зал (актова зала) — *concert hall*
- Бібліотека — *library*
- Вестибюль — *foyer*
- Кімната охорони — *custodial room*
- Деканат — *department head's office*
- Душ — *shower*
- Душова (кімната) — *shower room / area*
- Зелений куточок — *'green corner', area with plants, flowers and some animals, such as fish, birds, etc.*
- Ігрова кімната — *play (games) room*
- Їдальня — *cafeteria*
- Кабінет — *school room / office / study*
- Кабінет директора — *principal's office*
- Кабінет охорони життя / безпеки — *first-aid center*
- Кімната для переодягання (Переодягальня / Роздягальня) — *changing room, dressing room*
- Побутова кімната — *life skills apartment*
- Клясна / класна кімната, клас / кляса — *school room*
- Лабораторний (лябораторний) кабінет — *laboratory room*
- Майстерня — *workshop*
- Медичний пункт (медпункт) — *medical center*
- Мовний клас / Мовна кляса / Лінгфонний клас / Лінгфонна кляса — *language classroom*
- Молодша середня школа — *junior high*
- Музичний кабінет — *music room*
- Навчальний заклад — *educational establishment*
- Початкова школа — *primary school*
- Професійна / фахова школа — *vocational school*
- Середня школа — *secondary school*
- Спецшкола — *alternative school*
- Спортивний зал (= спортзал) — *gym*
- Спортивний майданчик — *sports (play) ground*
- Старша середня школа — *senior high*
- Сцена — *stage*
- Туалет / Лазничка* — *Washroom, WC*
- Ж — *female washroom*
- Ч — *male washroom*
- Учительська (кімната) — *teachers' office*
- Центр навчальних ресурсів — *learning resource centre*
- Читальна кімната (читальня, читальна зала) — *reading room*
- Шафка — *locker*

* The word «лазничка» tends to be used mainly in the diaspora. In Ukraine, the word «туалет» is used.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.2 Говоримо про навчання у школі: шкільні предмети, кляси, уроки й курси / Talking about subjects, classes, courses

Useful expressions (Уживані вирази)

Вечірнє навчання — *evening classes*
Вибір предметів — *choice of subjects / courses*
Виправна програма — *remedial program*
Вища освіта — *post-secondary education*
Заочне навчання — *correspondence (distance) studies*
Інтенсивні курси / інтенсивна програма — *intensive courses, immersion*
Кляса / клас для поліпшення поведінки — *behavioural class*
Кляса / клас підвищеного рівня — *advanced placement*
Курс — *course*
Незаліковий предмет — *non-credit course*
Обов'язкові предмети — *core subjects / courses*
Освіта — *education*
Підвищений курс — *advanced course*
Позакласна / позакласна програма — *extra curricular activities*
Початковий курс — *elementary course*
Приватні (індивідуальні) уроки — *one-on-one tuition*
Розширена програма — *enriched program*
Самостійне навчання / Навчання за індивідуальною програмою — *independent studies*
Середній курс — *intermediate course*
Середня освіта — *secondary education*
Спеціальна програма (для дітей здібних або нездібних) — *special education*
Факультативні (необов'язкові) предмети (= факультативи) — *optional courses*

Vocabulary (Словник)

Математика

Теоретична математика — *pure mathematics*
Прикладна математика — *applied mathematics*
Алгебра — *algebra*
Геометрія — *geometry*
Інформатика і обчислювальна техніка — *computer and technology studies*

Природничі науки

Біологія — *Biology*
Ботаніка — *Botany*
Анатомія — *Anatomy*
Зоологія — *Zoology*
Хемія / Хімія — *Chemistry*
Фізика — *Physics*
Астрономія — *Astronomy*
Географія — *Geography*

Гуманітарні науки

Історія — *History*
Світова історія — *World history*
Історія України — *History of Ukraine*
Історія Канади — *History of Canada*
Соціологія — *Sociology*
Психологія — *Psychology*
Народознавство — *World studies*
Суспільствознавство — *Social studies*
Граматика — *Grammar*
Іноземна мова — *Foreign language*
Німецька мова — *German*
Французька мова — *French*
Іспанська мова — *Spanish*
Світова література — *World literature*
Українська мова — *Ukrainian*
Українська література — *Ukrainian literature*
Англійська мова — *English*
Латина — *Latin*
Образотворче мистецтво — *Art*
Культурологія — *Cultural Studies*

Інші заняття

Малювання — *Drawing / Painting*
Креслення — *Technical Drawing (drafting)*
Музика і співи — *Music and Singing*
Фізична культура (фізкультура) — *Physical education*
Життєдіяльність і кар'єра / Валеологія — *Career and Life Management*
Кулінарія і здорове харчування — *Food studies*
Урок крою і шиття — *Fashion studies*
Робота з металом / деревом — *Wood / metal work*
Домоведення / Домоводство — *Housekeeping studies, home economics*
Основи криміналістики / судової медицини / розшуку — *Forensics*
Оркестрова музика — *Band music*
Джазовий оркестр — *Jazz band*
Хорова музика — *Choral music*
Виробниче навчання — *Vocational training*

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.3 Говоримо про місця, де відбуваються уроки й різні шкільні заходи / Expressing where school subjects are taught and where school activities take place

Grammatical information (Граматична довідка)

Відбуватися (*to take place*) / проходити + де? (у / в + Місцевий відмінок (Locative))

Урок з української мови	відбувається	в мовному кабінеті.
Урок з фізичної культури	проходить	у спортивному залі.
Уроки праці	відбуваються	у шкільній майстерні.
Уроки літератури	проходять	у читальній кімнаті.

Useful expressions (Уживані вирази)

Абітурієнт, абітурієнтка — *pupil taking school-leaving examinations; prospective student (m, f)*
 Вивчати напам'ять — *to learn by heart*
 Випуск* — *graduation*
 Випускник, випускниця — *graduate (m, f)*
 Вправа — *exercise*
 Вступний іспит / екзамен — *entrance examination*
 Довідник — *reference book, directory*
 Домашня робота — *homework*
 Експедиція — *field trip*
 Залік — *pass / fail exam (= credit in Canada)*
 Запис — *recording*
 Зошит — *an exercise-book*
 Зустріч / збори / нарада — *meeting*
 Клясний / класний журнал — *a class logbook, journal*
 Лічити, рахувати — *to count*
 Навчальна програма — *curriculum*
 Папка — *folder*
 Перевірка знань — *achievement test*
 Перекладати з англійської на українську — *to translate from English to Ukrainian*
 Перекладати усно — *to interpret*
 Перша / друга кляса // Перший / другий клас — *the first/second grade*
 Підручник — *a textbook*
 Повторити рік або курс — *to repeat the year or a course*
 Портфель — *portfolio*
 Провалити / завалити іспит // провалитися на іспиті (slang) — *to fail an examination*
 Проєкт — *project*
 Пропускати / прогулювати уроки — *to skip classes*

Редагувати — *to edit*
Репетиція — *rehearsal*
Розклад занять — *timetable*
Свідоцтво успішності — *progress report*
Скласти іспит / екзамен — *to sit for / to take an examination*
Скласти іспит / екзамен — *to pass an examination*
Старший / молодший — *senior / junior*
Тренування — *training / sports practice*
Урок / заняття — *class, lesson*
Швидкозшивач — *a binder*
Щоденник — *a diary*

*Note: There is another word in Ukrainian for «graduation» — «матура» (eg., здати матуру), which is used in the diaspora. Graduates are then called «матуранти».

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.4 Говоримо про час / Telling time

There are basically two ways of telling time in Ukrainian. The way Ukrainians in Canada and the United States tell time and the way Ukrainians in Ukraine tell time.

Model (Зразок)

Telling time in Canada and USA

КОТРА (тепер, зараз) ГОДИНА? (What time is it now?)

The hour is expressed by an ordinal number.

ПЕРША (ДРУГА, ТРЕТЯ, ЧЕТВЕРТА) ГОДИНА.
One (two, three, four) o'clock.

During the first half hour time is expressed by using the preposition *по* followed by the hour in the Locative case (Місцевий відмінок). The word *хвилина* may be omitted.

1:05	П'ять хвилин по першій.
2:10	Десять хвилин по другій.
3:15	П'ятнадцять хвилин по третій (Чверть по третій)
4:20	Двадцять хвилин по четвертій.
5:21	Двадцять одна хвилина по п'ятій.
6:22	Двадцять дві хвилини по шостій.
7:23	Двадцять три хвилини по сьомій.
8:24	Двадцять чотири хвилини по восьмій.
9:25	Двадцять п'ять хвилин по дев'ятій.

The half hour is expressed by an ordinal number in the Accusative Case (*Знахідний відмінок*) with the preposition «на». Sometimes, the half hour is expressed by using the preposition «до» followed by the hour in the Genitive Case (*Родовий відмінок*). After the prepositions «на» or «до» you must name the hour which has already begun (not passed as in English).

1:30	Пів до другої (до + Genitive)	Пів на другу (на + Accusative)
4:30	Пів до п'ятої	Пів на п'яту
11:30	Пів до дванадцятої	Пів на дванадцяту

During the second half hour time is expressed by using the preposition «до» followed by the hour in the Genitive Case (Родовий відмінок). Usually the preposition «за» is used followed by the hour in the Accusative Case (Знахідний відмінок). The words «хвилина» or «година» may be omitted.

	Знахідний відмінок Accusative Case	Називний відмінок Nominative Case	Родовий відмінок Genitive Case
2:35	За двадцять п'ять третя.	Двадцять п'ять до третьої.	
3:40	За двадцять четверта.	Двадцять до четвертої.	
4:45	За п'ятнадцять п'ята.	П'ятнадцять до п'ятої.	
5:50	За десять шоста.	Десять до шостої.	
6:55	За п'ять сьома.	П'ять до сьомої.	
7:56	За чотири хвилини восьма.	Чотири хвилини до восьмої.	
8:57	За три хвилини дев'ята.	Три хвилини до дев'ятої.	
9:58	За дві хвилини десята.	Дві хвилини до десятої.	
10:59	За одну хвилину одинадцята.	Одна хвилина до одинадцятої.	

О КОТРИЙ ГОДИНИ? (At what time?)

In Ukrainian the preposition at is expressed by o followed by the hour in the Locative case (Місцевий відмінок) and using to express full hour or half of hour only.

Ми йдемо до школи о восьмій годині.	We go to school at 8:00.
Заняття починаються о дев'ятій годині.	School begins at 9:00.
Урок із хімії починається о пів на одинадцятую /о пів до одинадцятої.	Chemistry class starts at 10:30.

Compare:

Урок із фізкультури починається чверть по першій / п'ятнадцять по першій.	Fitness class begins at 1:15.
Заняття закінчуються за п'ятнадцять третя / п'ятнадцять до третьої.	Classes end at 2:45.

Model (Зразок)

Telling time in Ukraine (Позначення часу в Україні)

Sometimes in Ukrainian the preposition «на» followed by an ordinal number in the Accusative Case (Знахідний відмінок) is used to denote the first half hour. Except the half hour, those forms are influenced by Russian and in modern Ukrainian are NOT recommended. The word «година» or «хвилина» is usually omitted.

1:05	П'ять на другу.
2:10	Десять на третю.
3:15	П'ятнадцять на четверту (Чверть на четверту)
4:20	Двадцять на п'яту.
5:21	Двадцять одна хвилина на шосту.
6:22	Двадцять дві хвилини на сьому.
7:23	Двадцять три хвилини на восьму.

8:24	Двадцять чотири хвилини на дев'яту.
9:25	Двадцять п'ять хвилин на десяту.
1:30	Пів на другу годину.

The preposition «за» followed by the hour in the Accusative Case (*Знахідний відмінок*) is used to denote the second half hour. The word «година» or «хвилина» is may be omitted.

2:35	За двадцять п'ять третя.
3:40	За двадцять четверта.
4:45	За п'ятнадцять (чверть) п'ята.
5:50	За десять шоста.
6:55	За п'ять сьома.
7:56	За чотири хвилини восьма.
8:57	За три хвилини дев'ята.
9:58	За дві хвилини десята.
10:59	За одну хвилину одинадцята.

Useful expressions (Уживані вирази)

Велика перерва на обід починається за п'ятнадцять перша. —
Lunch (extended) break starts at 12:45

У вівторок я маю вільний час / 'вікно' об одинадцятій годині. —
On Tuesday I have spare time (a spare period) at 11:00.

У четвер усі мої заняття закінчуються за двадцять четверта. —
On Thursday dismissal time is at 3:40 pm.

When telling time in Ukrainian, the 24 hour day is divided into four parts.

2:00 a.m. — друга година ночі (night)

2:00 p.m. — друга година дня (day) пополудні (afternoon)

8:00 a.m. — восьма година ранку (morning)

8:00 p.m. — восьма година вечора (evening)

Useful expressions (Уживані вирази)

в обід
вечорами
взимку / зимою
влітку / літом
зранку
кілька днів тому
коли є вільний час
коли на вулиці гарна погода
минулого року
минулого тижня
минулої ночі
наступного місяця, року
наступного тижня
опівдні

The material in this section is taken from Duravetz, Level II, 4th rev. ed. Toronto: Ukrainian Teacher's C

опівночі
 після школи
 післязавтра
 по обіді
 позавчора
 пополудні
 сьогодні ввечері
 сьогодні вранці
 три / чотири рази на тиждень
 увечері / ввечері
 у вихідні дні (у суботу, у неділю)
 удень / вдень
 уранці / вранці / зранку
 у понеділок, у вівторок, у середу, у четвер, у п'ятницю
 упродовж / протягом тижня
 упродовж дня
 цілими днями
 цього тижня
 через день
 через кілька днів
 щоденно / кожного дня / щодня

Grammatical information (Граматична довідка)

Constructions used with expressions of time (Конструкції, вживані із виразами на позначення часу)

a. To take place (відбуватися)

Among verbs often encountered with expressions of time we find «to take place» — відбуватися (Imperf) — відбутися (Perf).

ВІДБУВАТИСЯ // ВІДБУТИСЯ + коли? (о котрій годині?): О + Місцевий відмінок (*Locative case*)

Коли відбудуться збори? — When will the meeting be held?

Збори	відбудуться	о сьомій годині. — <i>The meeting will be at 7:00.</i>
-------	-------------	---

b. Time certain (Визначений, встановлений час)

Usually one arranges meetings for a certain time and agrees to meet at a certain time. In instances where there is a sense of purpose or a future-oriented activity, we need «на» + Accusative Case.

Дія в майбутньому (зустріч / іспит ...) *Future-oriented activity* + коли? (на котру годину?): НА + Знахідний відмінок *Accusative*

Вона домовилася зустрітися з ним	на другу.	— <i>She agreed / arranged to meet him at two.</i>
----------------------------------	-----------	--

Іспит призначено	на восьму годину ранку.	— <i>The examination is arranged for eight o'clock in the morning.</i>
------------------	-------------------------	--

з. Time for beginning and ending (Час початку або закінчення чого-небудь)

«Starting» and «ending» are also important when talking about time. When we want to say 'the class starts...' or 'the school day ends...', we use **починати(ся)** (Imperf.) — **почати(ся)** (Perf.) 'to start, begin' (also **розпочинати(ся)** / **розпочати(ся)** following the same conjugation patterns) or **закінчувати(ся)** (Imperf.) — **закінчити(ся)** (Perf.).

Починати(ся), почати(ся) + коли? (о котрій годині?): О + Місцевий відмінок (*Locative*)

Мій перший урок	починається	о восьм ій годин і . — <i>My first class starts at 8:00.</i>
Наші заняття	закінчуються	о трет ій годин і . — <i>Our classes end at 3:00.</i>

Закінчувати(ся), закінчити(ся) + коли? (о котрій годині?): О + Місцевий відмінок (*Locative*)

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.5 Користуємося дієсловами руху / Using verbs of motion

Grammatical information (Граматична довідка)

When speaking about school life and everyday activities we often need to make use of verbs of motion. Sometimes we want to express:

- a) the action of going performed once in a definite direction (→): **Вона йде.**

At other times we may wish to express:

- b) the action of going in general, a repeated or habitual action, or an action carried out in various or unspecified directions (⊕): **Вона ходить.**

In the first case, the action of going is performed once in a specific direction (→): **Вона йде.** These verbs are called **unidirectional** verbs of motion. In the second case, the action is performed either more than once, or in more than one direction (⊕) **Вона ходить.** These are called **multidirectional** verbs of motion.

ОДНОСПРЯМОВАНИЙ РУХ UNIDIRECTIONAL MOTION →	РІЗНОСПРЯМОВАНИЙ РУХ MULTIDIRECTIONAL MOTION ⊕	ПЕРЕКЛАД TRANSLATION
Йти	Ходити	To walk
Їхати	Їздити	To go (by a vehicle)
Бігти	Бігати	To run
Пливти	Плавати	To swim
Повзти	Повзати	To crawl
Летіти	Літати	To fly
Нести	Носити	To carry
Вести	Водити	To lead
Везти	Возити	To drive

Because there is no parallel concern with verbs of motion in English, it is tempting to consider this a minor point. However, distinguishing between **unidirectional** vs. **multidirectional** verbs is very important in Ukrainian. Knowing when to use unidirectional vs. multidirectional verbs enhances clarity and accuracy of communication, often preventing what in Ukrainian would be considered illogical or nonsensical phrasing.

The tables below will help you learn the conjugation for the Present Tense of some imperfective verbs of motion:

Іти — Ходити (to go, to walk)

ІТИ (ЙТИ) (ACTION IN PROGRESS, IN ONE DIRECTION)		ХОДИТИ (HABITUALLY, REPEATEDLY, OR IN MORE THAN ONE DIRECTION)	
Я іду / йду	Ми ідемо / йдемо	Я ходжу	Ми ходимо
Ти ідеш / йдеш	Ви ідете / йдете	Ти ходиш	Ви ходите
Він / вона іде / йде	Вони ідуть / йдуть	Він / вона ходить	Вони ходять

Їхати — Їздити (to go by vehicle)

ЇХАТИ (ACTION IN PROGRESS, IN ONE DIRECTION)		ЇЗДИТИ (HABITUALLY, REPEATEDLY, OR IN MORE THAN ONE DIRECTION)	
Я їду	Ми їдемо	Я їжджу	Ми їздимо
Ти їдеш	Ви їдете	Ти їздиш	Ви їздите
Він / вона їде	Вони їдуть	Він / вона їздить	Вони їздять

Щодня я **ходжу (їжджу)** на спортивний майданчик.

Вона **часто ходить (їздить)** до бібліотеки.

Ми не **ходимо (їздимо)** до школи у неділю.

Він **завжди ходить (їздить)** на стадіон уранці.

Verbs of motion and nouns denoting location

In most cases, verbs of motion are used with nouns denoting places/location. The table below provides a list of such places together with prepositions used to talk about direction and location respectively:

НАЗИВНИЙ	КУДИ? ДО + РОДОВИЙ В/У + ЗНАХІДНИЙ	ДЕ? В/У + МІСЦЕВИЙ НА + МІСЦЕВИЙ
----------	--	--

Жіночий рід (Feminine):

Школа	до школи / у школу	в/у школі
Кляса	до кляси / у клясу	в/у клясі
Бібліотека	до бібліотеки / в бібліотеку	в/у бібліотеці
Їдальня	до їдальні / в їдальню	в їдальні
Лабораторія (лябораторія)	до лябораторії / в лябораторію	в/у лябораторії
до лябораторії / в лябораторію	в/у лябораторії	
Кімната	до кімнати № / у кімнату №...	в/у кімнаті № ..
Шафа	до шафи / у шафу	в/у шафі
Парта	до парти / у парту	на парті
Церква	до церкви / у церкву	в/у церкві
Аптека	до аптеки / в аптеку	в аптеці
Крамниця	до крамниці / в крамницю	в/у крамниці

Чоловічий рід (Masculine):

Кафетерій	до кафетерію / у кафетерій	в/у кафетерії
Офіс	до офісу / в офіс	в офісі
Університет	до університету / в університет	в університеті
Універмаг	до універмагу / в універмаг	в універмазі
Центр	до центру / у центр	в/у центрі
Спортзал	до спортзалу / у спортзал	в/у спортзалі
Кабінет	до кабінету / у кабінет	в/у кабінеті
Басейн	до басейну / у басейн	в/у басейні
Туалет	до туалету / в туалет	в/у туалеті
Театр	до театру / у театр	в/у театрі
Ресторан	до ресторану / у ресторан	в/у ресторані
Садочок	до садочка / у садочок	в/у садочку
Банк	до банку / у банк	в/у банку
Цирк	до цирку / у цирк	в/у цирку
Клас	до класу / у клас	в/у класі

Середній рід (Neuter):

Місто	до міста / у місто	в/у місті
Село	до села / у село	в/у селі

НАЗИВНИЙ	КУДИ? НА + ЗНАХІДНИЙ	ДЕ? В/У + МІСЦЕВИЙ НА + МІСЦЕВИЙ
----------	-------------------------	--

Жіночий рід (Feminine):

Площа	на площу	на площі
Пошта	на пошту	на пошті
Ферма	на ферму	на фермі
Вистава	на виставу	на виставі
Забава	на забаву	на забаві
П'єса	на п'єсу	на п'єсі
Показова гра	на показову гру	на показовій гри
Молитва	на молитву	на молитві
Служба Божа	на Службу Божу	на Службі Божій
Перекуса	на перекуску	на перекусці
Кава (кафе)	на каву (у кафе)	на каві (у кафе)
Перерва	на перерву	на перерві
Вечірка	на вечірку	на вечірці
Зупинка	на зупинку	на зупинці
Зустріч	на зустріч	на зустрічі
Лекція	на лекцію	на лекції
Демонстрація	на демонстрацію	на демонстрації
Асамблея	на асамблею	на асамблеї
Консультація	на консультацію	на консультації
Конференція	на конференцію	на конференції
Літургія	на літургію	на літургії
Презентація	на презентацію	на презентації
Доповідь	на доповідь	на доповіді

НАЗИВНИЙ	КУДИ? НА + ЗНАХІДНИЙ	ДЕ? В/У + МІСЦЕВИЙ НА + МІСЦЕВИЙ
Чоловічий рід (Masculine):		
другий поверх	на другий поверх	на другому поверсі
майданчик	на майданчик	на майданчику
стадіон	на стадіон	на стадіоні
турнір	на турнір	на турнірі
тенісний корт	на тенісний корт	на тенісному корті
балкон	на балкон	на балконі
концерт	на концерт	на концерті
бенкет / банкет	на бенкет / на банкет	на бенкеті / на банкеті
вечір відкритих дверей	на вечір відкритих дверей	на вечорі відкритих дверей
показ	на показ	на показі
пляж	на пляж	на пляжі
виступ	на виступ гіпнотизера	на виступі гіпнотизера
(... гіпнотизера / оркестру / музиканта / доповідача / гостя)		
обід	на обід	на обіді
відпочинок	на відпочинок	на відпочинку
урок	на урок	на уроці
Середній рід (Neuter):		
Змагання	на змагання	на змаганні
Заняття	на заняття	на занятті
Відкриття	на відкриття	на відкритті
Закриття	на закриття	на закритті
Прийняття	на прийняття	на прийнятті
Караоке	на караоке	на караоке
Побачення	на побачення	на побаченні
Летовище	на летовище	на летовищі
Тренування	на тренування	на тренуванні
Подвір'я	на подвір'я	на подвір'ї
Множина (Plural):		
відвідини	на відвідини	на відвідинах
вакації	на вакації	на вакаціях
канікули	на канікули	на канікулах
іспити	на іспити	на іспитах

More verbs of motion conjugated in the present tense**Лягати — Лежати***(to lie down — to lie)*

ЛЯГАТИ <i>(TO LIE DOWN)</i>		ЛЕЖАТИ <i>(TO LIE)</i>	
Я лягаю	Ми лягаємо	Я лежу	Ми лежимо
Ти лягаєш	Ви лягаєте	Ти лежиш	Ви лежите
Він / вона лягає	Вони лягають	Він / вона лежить	Вони лежать

Сідати — Сидіти*(to sit down — to sit)*

СІДАТИ <i>(TO SIT DOWN)</i>		СІДИТИ <i>(TO SIT)</i>	
Я сідаю	Ми сідаємо	Я сиджу	Ми сидимо
Ти сідаєш	Ви сідаєте	Ти сидиш	Ви сидите
Він / вона сідає	Вони сідають	Він / вона сидить	Вони сидять

Нести — Носити*(to carry by hand, to wear, to take)*

НЕСТИ <i>(TO CARRY, TO TAKE)</i>		НОСИТИ <i>(TO CARRY, TO WEAR)</i>	
Я несу	Ми несемо	Я ношу	Ми носимо
Ти несеш	Ви несете	Ти носиш	Ви носите
Він / вона несе	Вони несуть	Він / вона носить	Вони носять

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.6 Говоримо про шкільні предмети або заняття / Discussing school subjects or classes

The following expressions will help you say what classes you like or dislike, or to express your interest in certain subjects or courses. Pay close attention to prepositions and the cases which follow in these expressions:

Model (Зразок)

вивчати (*to study*) + що? (Знахідний відмінок) *Accusative Case*

Я вивчаю | українську мову і біологію.

слухати курс (*to take courses in*) (курси) + з чого? (з + Родовий відмінок) *Genitive Case*

Я слухаю курси | з французької мови і літератури.

*Note: the expression «слухати курс (курси) з ...» is used primarily in the context of university studies, while «вивчати» is more generally used.

справлятися (*to deal with*) + з чим? (з + Орудний відмінок) *Instrumental*

Я **справляюся** | з геометрією швидко і легко. *I deal with geometry quickly and easily.*

Vocabulary (Словник)

Стимулюючий — *stimulating*

Нудний — *boring*

(Не) Вимагає багато роботи — *(not) demanding*

(Не) Потребує багато уваги і зусиль — *(not) challenging*

Цікавий — *interesting, exciting*

Складний / важкий — *difficult*

Легкий — *easy*

Підвищеного рівня — *advanced*

Вимагати — *to require, to demand*

Математика **вимагає** розв'язання задач і виконання математичних вправ. —

Math requires solving problems and doing math exercises / drills.

Вимагати багато уваги і зусиль

Фізика **вимагає** багато уваги і зусиль. — *Physics requires lots of attention and efforts.*

Забирати весь час

Алгебра **забирає** весь мій час. — *Algebra keeps me busy / takes up all my time.*

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.7 Висловлюємо уподобання щодо шкільних предметів і уроків / Expressing preferences regarding subjects and classes

Grammatical Information (Граматична довідка)

Давальний відмінок (Dative) кому? чому? + подобатися / не подобатися + хто? що?
Називний відмінок (Nominative)

Які уроки/предмети/заняття тобі подобаються (до вподоби)?	—	Мені	подобається	історія.
		Мені	подобуються	біологія і математика.
		Мені	до вподоби	суспільствознавство.
Які предмети тобі (йому, їй, ...) подобуються найбільше?	—	Мені найбільше	подобається	музика.
		Йому найбільше	подобається	українська мова.
Які предмети тобі не подобаються?	—	Мені	не подобається	географія.
		Мені	не подобуються	фізика і хімія.

Note: A common way of saying «to like» in Ukrainian is to use the verb подобатися (Imperf.) — сподобатися (Perf.). It actually means «to please, to be pleasing», so it will almost always be found in the third person singular or plural, while that which pleases forms the subject of the sentence. 'You,' or the one who is liked, appears in the dative case: in other words, literally 'X is pleasing to Y'.

Grammatical information (Граматична довідка)

Я [не] байдужий \ байдужа + до чого? (до + Родовий) *Genitive*

Я байдужий		до фізики.
Я не байдужа		до культурології.

Grammatical information (Граматична довідка)

цікавитися + чим? (Орудний / *Instrumental*)

захоплюватися + чим? (Орудний / *Instrumental*)

Чим ти цікавишся? – Я		цікавлюся		мистецтвом. – I am interested in visual arts.
Чим ти захоплюєшся? – Я		s		хімією.

Grammatical information (Граматична довідка)

Називний (Nominative) хто? що? + любити + кого? що? Знахідний (Accusative)

Що ти любиш?	– Я	люблю	фізичну культуру й спорт.
Що ви любите?	– Ми	дуже любимо	історію.
Що ти любиш найбільше?	– Я	найбільше люблю	англійську мову. — <i>I like English best of all.</i>

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.8 Говоримо про те, які предмети нам даються легко, а які – важко / Identifying subject-area strengths and weaknesses

Grammatical information (Граматична довідка)

Називний (*Nominative*) що? + дається (одн.) // даються (мн.) + кому? Давальний (*Dative*) + як? прислівник (*adverb*)

Який предмет	дається	тобі	легко (важко)?
Українська мова	дається	мені	легко / важко.
			— <i>Ukrainian is easy / difficult for me.</i>
Біологія	дається	йому	важко.
Спортивні справи	даються	їм	дуже легко.

Grammatical information (Граматична довідка)

Сильний / сильна (Слабкий / слабка) + у / в чому? (Місцевий відмінок / *Locative*)

В якому предметі ти сильний / сильна (слабкий / слабка)?

Я	сильний (-а)	у криміналістиці і анатомії. — <i>I am strong in Forensics and Anatomy.</i>
Я	слабкий (-а)	в граматиці. — <i>Grammar is my weakness.</i>
Він	сильний	у математиці. — <i>He is strong in Mathematics.</i>
Вона	слабка	в літературі. — <i>Literature is her weakness.</i>

Grammatical Information (Граматична довідка)

Мати хист (талант) + до чого? (до + Родовий відмінок / *Genitive*)

Вона	має хист (талант)	до музики. — <i>She has a gift for music.</i>
Він	має хист (талант)	до точних наук.
Я	маю хист (талант)	до кулінарії.
Ти	маєш хист (талант)	до спорту?

Grammatical information (Граматична довідка)

Покращити оцінки / результати + з чого? (з + Родовий відмінок / *Genitive*)

Я	покращив(-ла) свої оцінки / результати	з інформатики.
		— <i>I have improved my grades / results in Computer Studies.</i>

Grammatical information (Граматична довідка)

Рівень знань + з чого? (з + Родовий відмінок / *Genitive*)

Який ваш	рівень знань	з української мови?
		— <i>What is your level of proficiency in Ukrainian?</i>
Їхній	рівень знань	з інформатики достатньо високий.
Мій	рівень знань	з астрономії посередній.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.9 Говоримо про позашкільні спортивні заняття, шкільні клуби і гуртки / Extra-curricular sports, clubs and social activities

Model (Зразок)

Які гуртки / клуби / секції є в школі?
Який гурток / клуб / секцію ти відвідуєш?

Grammatical Information

Я відвідую ... (+ що? – Знахідний відмінок) ...

... акторський гурток
... ботанічний гурток
... велосипедний / лижний клуб
... гурток авіамоделювання
... гурток живопису
... гурток йоги
... гурток натуралістів
... гурток плетіння / вишивання
... гурток порятунку землі і захисту природи
... гурток рукоділля
... зоологічний гурток
... історичний клуб / гурток
... клуб друзів
... комп'ютерний клуб
... літературний гурток
... математичний клуб
... мистецький клуб / гурток
... музичний гурток
... підлітковий клуб
... природознавчий гурток
... секцію гімнастики
... секцію тенісу
... танцювальний гурток
... товариство взаємної допомоги
... товариство допомоги літнім людям
... туристичний гурток
... український клуб
... фотоклуб
... футбольний / хокейний клуб
... хор

Я займаюся ... (+ чим? – Орудний відмінок)

... авіамоделюванням
... балетом
... бальними танцями

- ... боксом
- ... важкою атлетикою
- ... вітрильним спортом
- ... гімнастикою
- ... джаз-танцями
- ... карате
- ... кінним спортом
- ... малюванням
- ... парашутним спортом
- ... підводним плаванням
- ... танцями «салса» / латиноамериканськими танцями
- ... танцями «гіп-гоп» / акробатичними танцями
- ... українськими танцями

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.10 Говоримо про День відкритих дверей / Open House activities

Vocabulary (Словник)

- Виставка книжок / книжкова виставка — *Book display*
- Виставка мистецьких робіт — *Art display*
- Виставка робіт з механіки — *Demonstration of mechanics*
- Виставка учнівських робіт з української мови — *Display of Ukrainian projects*
- Одноактні вистави, імпровізації і сценки — *One-act plays, improvisations, skits*
- Показ / демонстрація куховарства і випікання — *Demonstration of cooking and baking*
- Показ / демонстрація наукових дослідів — *Demonstration of science experiments*
- Показ / демонстрація спортивних вітань, спортивних закликів, вигуків підбадьорювання // показовий виступ групи підтримки — *Demonstration of cheerleading*
- Показ / презентація шкільного альбому — *Display of the school yearbook*
- Показ / презентація шкільної газети — *Display of the school newspaper*
- Показ комп'ютерного програмування — *Demonstration of computer programming*
- Показ криміналістичного тестування / проєктів з криміналістики — *Demonstrations of forensic science*
- Показ мод — *Fashion display*
- Показова гра з баскетболу — *Exhibition basketball game*
- Показова гра з волейболу — *Exhibition volleyball game*
- Показові виступи з гімнастики — *Exhibition gymnastics*
- Прийняття — *Reception*
- «Солодкий стіл» — *pastry and sweets accompanied by coffee/tea/juice*

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.11 Говоримо про професії працівників школи / Who works at school?

Vocabulary (Словник)

- Адміністрація — *administrative staff*
- Бібліотекар — *librarian*
- Директор школи — *principal*
- Завідувач (кафедри, відділу, кабінету) — *department head*
- Завідувач шкільного господарства / завгосп / завідувач господарського відділу / бізнес-менеджер — *business manager*
- Заступник директора — *vice-principal*
- Класний / класний керівник — *home-room teacher*
- Медсестра — *nurse*
- Молодший помічник учителя / лаборант (ляборант) — *lay assistant*
- Помічник учителя — *educational assistant*
- Працівник їдальні — *cafeteria worker*
- Працівник шкільної служби безпеки, охоронець — *security officer*
- Прибиральник / прибиральниця — *custodian*
- Радник — *counselor*
- Радник з питань планування кар'єри — *career counselor*
- Секретар — *secretary*
- Технічний персонал — *maintenance staff*

Grammatical information (Граматична довідка)

Учитель (вчитель) / Викладач + чого? (Родовий відмінок – *Genitive*)

Вчитель	біології
Викладач	математики
Вчитель	мистецтва
Викладач	української мови

Керівник + чого? (Родовий відмінок – *Genitive*)

Керівник	джазового оркестру — <i>Jazz band leader</i>
Керівник	хору — <i>Choral music leader</i>

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.12 Звертаємося до різних людей / Addressing various people

Useful expressions (Уживані вирази)

Звертання в офіційних або приватних листах / Forms of address in correspondence

Вельмишановна пані Тетяно!
Вельмишановний Юрію Вікторовичу!
Вітаю тебе, друже / подруго!
Дорога пані Петренко!
Дорогий друже! / Дорога подруго!
Любий друже / люба подруго!
Шановна Маріє Степанівно!
Шановний пане вчителю!
Шановний пане Міністре / Директоре!

Звертання в публічних виступах / Forms of address at a public gathering

Дорога молоде!
Дорогі мої однокласники / однокласники!
Дорогі пані і панове!
Любі друзі і подруги!
Шановна громадо!
Шановні гості!
Шановні і дорогі наші гості!

Grammatical information (Граматична довідка)

Кличний відмінок і форми звертання / Vocative case and forms of address

The vocative case serves to name the person(s) (rarer, object(s)) one addresses. The following table highlights the formation of the vocative case from the nominative case both for masculine and feminine nouns in singular (plural nouns have the same forms in nominative and vocative cases):

	HARD STEM NOUNS (ІМЕННИКИ ТВЕРДОЇ ГРУПИ)	SOFT STEM NOUNS (ІМЕННИКИ М'ЯКОЇ ГРУПИ)	MIXED STEM NOUNS (ІМЕННИКИ МІШАНОЇ ГРУПИ)
Masculine (чоловічий рід) Називний → Кличний Nominative → Vocative	Богдан — Богдане! Петро — Петре! Батько — Батьку! Син — Сину!	Андрій — Андрію! Василь — Василю! Герой — Герою! Учитель — Учителю!	Читач — Читачу! Товариш — Товаришу!
Note the following changes:	г → ж Друг — Друже! Олег — Олеже! к → ч Козак — Козаче! Юнак — Юначе!		

Feminine (жіночий рід) Називний → Кличний <i>Nominative</i> → <i>Vocative</i>	Оксана — Оксано! Подруга — Подруго! Мама — Мамо! Громада — Громадо!	Наталія — Наталіє! Бабуся — Бабусе / Бабусю! Учениця — Ученице!	Ніч — Ноче! Круча — Круче!
Note: neuter nouns have identical forms for both nominative and vocative cases.			

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.13 Застосовуємо умовний спосіб дієслова / Using Conditional mood

Model (Зразок)

Він **був би** добрим учителем біології. — *He would be a good biology teacher.*
Вона **була б** доброю викладачкою української мови. — *She would be a good Ukrainian teacher.*
Я **хотів би** бути вчителем фізкультури. — *I would like to be a Physical Education teacher.*
Моя сестра **хотіла б** стати медсестрою. — *My sister would like to become a nurse.*

Grammatical information (Граматична довідка)

The conditional mood of verbs denotes an action that can be performed only under a certain condition. The conditional mood is expressed in English by means of the verbs **would** or **could**. To form the conditional mood the particle **б** (following a vowel) or **би** (following a consonant) is used; they appear **after the past tense verbs** of both imperfective and perfective aspects. Alternatively, the particle **б / би** may precede the verb:

Він *би* написав вправу, *якби* мав підручник.

The conditional mood also expresses a wish or request:

Я хотів *би* піти в кіно.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.14 Відповідаємо на запитання: Для чого я вивчаю українську мову? / Why do I study Ukrainian?

Useful expressions (Уживані вирази)

Я хотів би ... / Я хотіла б ... (+ що робити? / що зробити?)

- ... весело проводити час.
- ... дізнатися більше про українську культуру.
- ... зав'язати нові знайомства.
- ... збагатити свої знання.
- ... краще говорити по-українськи.
- ... мати нових друзів.
- ... поїхати в Україну і подорожувати.
- ... покращити своє резюме.
- ... поповнити свою освіту.
- ... розширити власний досвід.
- ... стати кращим студентом / кращою студенткою.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.15 Висловлюємо припущення або бажання, говоримо про можливість чи ймовірність чого-небудь за допомогою слів «повинен», «слід», «треба», «необхідно» / Expressing ideas with the verbs «should» or «ought»

Grammatical information (Граматична довідка)

хто? що? Називний (*Nominative*) + повинен (-нна) / не повинен (-нна) + що робити?
інфінітив (*infinitive*) should, ought to

Він	повинен	вчити	біологію. – <i>He ought to study biology.</i>
Вона	повинна	викладати	хімію. – <i>She should teach chemistry.</i>
Ви	повинні	вчити	математику. – <i>You ought to study mathematics.</i>

Grammatical information (Граматична довідка)

кому? чому? Давальний (*Dative*) + треба (варто, необхідно, слід) + що робити?
інфінітив (*infinitive*) should, ought to

Йому	треба	вчити	історію.
Їй	слід	викладати	українську мову.
Вам	необхідно	вчити	мистецтво.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.16 Говоримо про вміння й здібності (нахили), пов'язані з різними видами шкільної діяльності / Naming learning activities and skills associated with school subjects

Grammatical information (Граматична довідка)

уміти (вміти) зосереджуватися + на чому? (Місцевий відмінок / *Locative*)

Він	уміє зосереджуватися вміють зосереджуватися	на головному завданні.
Ці дівчата		на уроках.

Useful expressions (Уживані вирази)

- Абстрактне мислення — *abstract thinking*
- Мати / демонструвати абстрактне мислення
- Бути організованим і зібраним — *staying organized and collected*
- Ведення нотаток / занотовування — *keeping notes*
- Робити / вести нотатки // робити, вести записи
- Занотовувати / Записувати
- Конспектувати / робити конспект
- Виконання вправ і завдань — *doing exercises and worksheets*
- Виконувати вправи і завдання
- Виконання домашнього завдання — *doing homework*
- Виконувати домашнє завдання
- Виконання проєктів — *doing projects*
- Виконувати проєкти
- Виконання спортивних вправ / атлетичних комбінацій — *performing athletic tasks*
- Виконувати спортивні вправи / атлетичні комбінації
- Виступ перед аудиторією — *speaking in front of others*
- Виступати перед аудиторією
- Демонстрування спортивних здібностей — *demonstrating athletic abilities*
- Демонструвати спортивні здібності
- Математичні здібності — *mathematical skills, ability*
- Мати математичні здібності
- Написання лабораторних (лябораторних) звітів — *writing lab reports*
- Писати лабораторні (лябораторні) звіти
- Написання творів — *writing essays*
- Писати твори
- Проведення лабораторних (лябораторних) дослідів / експериментів — *carrying out lab experiments*
- Проводити лабораторні (лябораторні) досліди / експерименти
- Розв'язування задач — *solving problems*
- Розв'язувати задачі
- Слухові навички — *listening skills*
- Уміння вирішувати — *decision-making skills*
- Уміння долати нудьгу — *ability to cope with boredom*
- Уміти долати нудьгу
- Уміння зосереджуватися — *ability to concentrate*
- Уміти зосереджуватися на + *Locative*

Уміння спілкуватися з іншими — *interacting with others*

Уміти спілкуватися з іншими

Хист до вивчення мови — *facility with language*

Проявляти / демонструвати / мати хист до + Родовий відмінок

Читання літератури (романів, оповідань, листів, п'єс) — *reading literature (novels, stories, articles, letters, plays)*

Читати літературу / художні твори

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.17 Говоримо про учнів та їхні звички в навчанні / Describing student study habits

Model (Зразок)

Який ти студент? Яка ти студентка? — What kind of a student are you?

Vocabulary (Словник)

Риси, які описують учнів (студентів) і їхні звички у навчанні

Артистичний / творчий — <i>artistic / creative</i>	Неартистичний / нетворчий — <i>inartistic / uncreative</i>
Увічливий (ввічливий) / гречний — <i>courteous</i>	Нешанобливий, неввічливий / зневажливий — <i>disrespectful</i>
Вміє працювати в групі (в колективі) — <i>cooperative</i>	Не вміє працювати в групі (в колективі) — <i>uncooperative</i>
Товариський — <i>social (prefers the company of others rather than being along)</i>	Нетовариський — <i>unsocial</i>
Допитливий — <i>curious, inquiring</i>	Незацікавлений / апатичний — <i>uninterested, apathetic</i>
Надійний — <i>reliable</i>	Безвідповідальний — <i>irresponsible</i>
Освічений — <i>knowledgeable</i>	Неосвічений — <i>not knowledgeable</i>
Охайний / майстерний — <i>neat</i>	Неохайний — <i>sloppy</i>
Працьовитий — <i>hardworking</i>	Лінивий / ледачий — <i>lazy</i>
Проникливий / сповнений ентузіазму / захоплений / завзятий — <i>keen, enthusiastic</i>	Байдужий / безсторонній — <i>indifferent, unfocussed</i>
Пунктуальний — <i>punctual</i>	Завжди запізнюється / непунктуальний — <i>late</i>
Старанний / сумлінний / ретельний — <i>conscientious, diligent, studious</i>	Незібраний — <i>not composed</i> Необачний — <i>incautious, indiscreet</i>
Схильний до музики / музикальний* — <i>musical</i>	Схильний до спорту / спортивний — <i>athletic</i>
Терплячий — <i>patient</i>	Нетерплячий — <i>impatient</i>
Уважний — <i>attentive</i>	Неуважний / Легко відволікається — <i>get distracted easily</i>

Note: **музичний** – який має стосунок до музики як виду мистецтва (музична школа, музичний фільм, музичний конкурс, музичний інструмент, музичні вечори);

музикальний – обдарований здатністю тонко сприймати музику (напр., музикальний хлопчик, музикальна родина, музикальне тріо, музикальний народ, музикальний слух) // мелодійний (музикальний твір, музикальна мова, музикальний голос). Див.: Гринчишин Д.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – Київ: 1986. С. 121-122.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.18 Говоримо про оцінки в навчанні / Describing school marks

Useful expressions (Уживані вирази)

Як ти вчишся? Які оцінки ти отримуєш? — *What marks do you get?*

Я відмінник / відмінниця. — *I am an honors student./ I am an excellent student.*

Я отримую тільки добрі оцінки. — *I receive only good marks.*

Я вчуся добре. — *I study well.*

... вище середнього — *above average*

... нижче середнього — *below average*

Я вчуся посередньо. — *I study satisfactorily (I get satisfactory grades)*

Оцінка — *mark*

Відмінно — *excellent*

Добре — *good*

Задовільно — *satisfactory*

Незадовільно — *unsatisfactory*

4.19 Даємо вказівки за допомогою наказового способу дієслів /

Using Imperative mood of verbs

Grammatical information (Граматична довідка)

If you want to express a command, give an order, offer advice or express a wish in Ukrainian, you need to use a special mood of verbs — the imperative mood. In English we do the same when we say, for example, *Run! Be polite! Listen! Let's dance!* and so on. However, in English, the way to signal that it is a command or a request is by using an exclamation mark in writing and appropriate intonation in speech. Before we take a look at how Ukrainians express commands and advice, let us consider what kinds of moods of verbs exist in Ukrainian.

There are three moods of verbs in Ukrainian: **indicative**, **conditional** and **imperative**.

The **indicative** mood denotes an action which actually took place, is in progress, or will take place in the future:

Я **виконую** домашнє завдання вдома.

The **conditional** mood denotes an action that may be completed under a certain condition:

Мій брат **хотів би** поїхати в Україну, якщо у нього буде можливість.

The **imperative** mood expresses a command, advice or a wish that a person performs an action:

Не забувай вимикати світло!

Verbs in the imperative mood are conjugated by person and number but have no tense forms. The imperative of verbs of both the first and second conjugations is formed from the stem of the present tense. If a verb has both the imperfective form (denoting process, ex. *повторювати, пам'ятати, згинати*) and the perfective form (denoting result, ex. *повторити, запам'ятати, зігнути*), then the imperative mood of the perfective form signifies a command to perform a single action (ex., **повтори!**, **повторімо!**), and the imperative mood of the imperfective form emphasizes either process or repetition (ex., **повторюй!**, **повторюйте!**, **повторюймо!**).

Grammatical information (Граматична довідка)

Familiar form (2nd person sing.) / **Polite form** (2nd person plural)

БУДЬ / БУДЬТЕ + яким? якою? / якими? Орудний відмінок (*Instrumental*)

Будь	уваж ним / уваж ною!	Будьте	уваж ними!
Будь	актив ним / актив ною!	Будьте	актив ними!
Будь	сміль вим / сміль вою!	Будьте	сміль вими!
Будь	пунктуаль ним / пунктуаль ною!	Будьте	пунктуаль ними!
Будь	терпели вим / терпели вою!	Будьте	терпели вими!

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

Grammatical information (Граматична довідка)

Familiar form (2nd person sing.) / **Polite** form (2nd person plural)

НЕ БУДЬ / НЕ БУДЬТЕ + яким? якою? / якими? Орудний відмінок (*Instrumental*)

Не будь	нахабним / нахабною!	Не будьте	нахабними!
Не будь	сором'язливим / сором'язливою!	Не будьте	сором'язливими!
Не будь	заздрісним / заздрісною!	Не будьте	заздрісними!
Не будь	лінивим / лінливою!	Не будьте	лінивими!
Не будь	байдужим / байдужою!	Не будьте	байдужими!

Grammatical information (Граматична довідка)

Familiar form (2nd person sing.) / **Polite** form (2nd person plural)

ПАМ'ЯТАЙ / ПАМ'ЯТАЙТЕ + про що? Знахідний відмінок (*Accusative*)

Пам'ятай	про привітність!	Пам'ятайте	про привітність!
Пам'ятай	про ласкавість!	Пам'ятайте	про ласкавість!
Пам'ятай	про повагу до вчителів!	Пам'ятайте	про повагу до вчителів!

Grammatical information (Граматична довідка)

Familiar form (2nd person sing.) / **Polite** form (2nd person plural)

НЕ ЗАБУДЬ \ НЕ ЗАБУДЬТЕ + що? (... , ЩО + нове речення) *new sentence*

НЕ ЗАБУДЬ \ НЕ ЗАБУДЬТЕ + що робити? що зробити? інфінітив (*infinitive*)

Не забудь / не забудьте,	що завтра День відкритих дверей у школі!
Не забудь / не забудьте,	що ми йдемо на концерт у неділю!
Не забудь / не забудьте	принести книжку з історії!
Не забудь / не забудьте	зробити цю вправу вдома!
Не забудь / не забудьте	прочитати цю статтю на понеділок!

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.20 Описуємо дії. Говоримо про способи творення якісних прислівників / Describing actions. Creating adverbs from adjectives

Grammatical information (Граматична довідка)

The adverb is an uninflected part of speech, which expresses some additional circumstances attending an action or a quality. In Ukrainian, adverbs are formed from adjectives by dropping the adjectival ending and adding «о» or, less frequently, «е»:

Активний — активно	Активніший — активніше
Близький — близько	Більший — більше
Важкий — важко	Добрий — добре
Виразний — виразно	Кращий — краще
Високий — високо	Ліпший — ліпше
Голосний — голосно	Менший — менше
Далекий — далеко	Нижчий — нижче
Молодий — молодю	Товстіший — товстіше
Цікавий — цікаво	Товщий — товще
Швидкий — швидко	Ширший — ширше

Note: **-e** usually follows **ч, ш, щ**, except **добре**. As in English, adverbs modify **verbs** in Ukrainian. Example: *Треба читати голосно і виразно.*

4.21 Говоримо про місце й напрям. Прислівники на позначення місця й напрямку / Adverbs of location and direction

Vocabulary (Словник)

ПРИСЛІВНИКИ МІСЦЯ (ADVERBS OF LOCATION)	ПРИСЛІВНИКИ НАПРЯМУ (ADVERBS OF DIRECTION)
Де	Куди
Там	Туди
Тут	Сюди
Удома / вдома	Додому
Унизу / внизу	Униз / вниз
Нагорі	Нагору
Всередині	Всередину
Справа / праворуч	Направо / вправо
Зліва / ліворуч	Наліво / вліво
Позаду	Назад
Спереду / попереду	Уперед / вперед

Grammatical information (Граматична довідка)

As a rule, adverbs of direction (destination) are accompanied by verbs of motion and answer the question **куди?**

Куди він іде зараз? — Він іде **додому, всередину, вниз...**

іти туди
іхати додому
підносити вгору
витягувати вперед...

Adverbs of location are accompanied by verbs expressing location and answer the question **де?**

тримати руки позаду
займатися йогою вдома.

Де вона грає в настільний теніс? — Вона грає **вдома, всередині, внизу...**

Adverbs of location and direction, as well as prepositions, are widely used in stating where things are relative to one another or giving directions.

Прямо / просто — *straight forward*
 Спочатку йдіть прямо по коридору.

Наліво / направо — *to the left / to the right*
 Потім поверніть наліво, а тоді направо.

Праворуч (справа) / ліворуч (зліва) — *on the right / on the left*
 Праворуч (справа) ви побачите кабінет директора.

Навкруги / навколо / довкола — *around*

Треба тільки уважно роздивитися навкруги, щоб побачити красу природи.
Довкола запанувала тиша.

За поворотом (за рогом) / на розі — *around the corner / at the corner*

За поворотом ви будете бачити нашу їдальню.
Пройдіть далі й поверніть наліво, відразу за рогом буде пошта.
Туалет / лазничка зразу на розі.

Grammatical information (Граматична довідка)

МИМО (prep) + чого? (родовий відмінок / *Genitive*) past the...

Ідучи **мимо** | школи, зліва ви обов'язково побачите стадіон.

ПОВЗ (prep) + що? (знахідний відмінок / *Accusative*) past the...

Пройдіть **повз** | бібліотеку і зайдіть в аудіо- / відеокабінет.

Grammatical information (Граматична довідка)

ПОЗА \ ЗА (prep) + чим? (орудний відмінок / *Instrumental*) behind

Кімната для переодягання розташована **за** | спортзалом.

Grammatical information (Граматична довідка)

ПОРЯД З (prep) + чим? (орудний відмінок / *Instrumental*) next to \ close to

Лабораторний (лябораторний) кабінет розташований **поряд** | з кабінетом фізики.

Grammatical information (Граматична довідка)

НАПРОТИ \ НАВПРОТИ + кого? чого? (родовий відмінок / *Genitive*) opposite to

Медичний пункт розташований **навпроти** | їдальні.

Північ — на північ — на півночі — з північного боку — north — to the north — in the north — on the north side

Вікна в нашому класі / в нашій класі виходять на північ.

Пройдіть на північ 100 метрів.

На півночі Альберти живе небагато людей.

Південь — на південь — на півдні — з південного боку — south — to the south — in the south — on the south side

Ми маємо кабінет з вікнами [, які виходять / дивляться] на південь.

Пройдіть на південь приблизно 150 метрів і поверніть направо.

Багато людей люблять відпочивати на півдні України.

Схід — на схід — на сході — зі східного боку — east — to the east — in the east — on the east side

Кімнатні рослини ростуть краще, якщо вікна в кімнаті виходять на схід.

Пройдіть на схід метрів 200 і побачите нашу їдальню.

На сході України випадає мало дощів.

Захід — на захід — на заході — із західного боку — west — to the west — in the west — on the west side

Коли ви повернете наліво, пройдіть метрів 100 на захід і побачите нашу бібліотеку.

Вхід до бібліотеки розташований із західного боку будинку.

Далі — further

Вам треба пройти трохи далі.

Grammatical information (Граматична довідка)

БЛИЗЬКО ДО + чого? (родовий відмінок / *Genitive*) close to

Наш кабінет розташований **близько до** читальної кімнати.

Grammatical information (Граматична довідка)

БІЛЯ + чого? (родовий відмінок / *Genitive*) next to

Зелений куточок розташований **біля** нашого кабінету.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.22 Описуємо людей на фото / Describing people in a photo

Model (Зразок)

На фотографії Лідія сидить **зліва від центру**.
Орест стоїть **останній справа у другому ряді**.
Чи це Олег **у центрі**? — Ні, Олег є (стоїть / сидить) **зліва від** викладача.
Хто сидить **у нижньому ряді**?
Мої батьки стоять **позаду**.
Де сидить моя сестра? — Вона сидить **у першому ряді**.

Useful expressions (Уживані вирази)

Зліва направо — *from left to right*
Справа наліво — *from right to left*
Перший ряд — *first / front row*
Останній ряд — *last row*
Верхній ряд — *top row*
Нижній ряд — *bottom row*
Зверху вниз — *from top to bottom*
Знизу вверху — *from bottom to top*

У/в центрі // посередині — *in the center*
Зліва від центру — *in the center to the left*
Справа від центру — *in the center to the right*
Позаду — *in the rear*
Спереду — *in front*
Обрійно / горизонтально — *horizontally*
Прямовисно / вертикально — *vertically*
По діагоналі / діагонально — *diagonally*

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.23 Говоримо про «цю» або «ту» річ. Вказівні займенники «цей» і «той» / Demonstrative pronouns «this» and «that»

Grammatical information (Граматична довідка)

When you want to point to somebody or something, as for example in a picture, you will likely make use of the demonstrative pronouns **цей (this)** and **той (that)**. Like adjectives, demonstrative pronouns strictly agree in gender, case, and number with the nouns they modify. Take a look at the table below to see how these pronouns are declined in Ukrainian.

Відмінювання вказівного займенника «цей» / Declension of the demonstrative pronoun «this»

ВІДМІНКИ (CASES)	ЧОЛОВІЧИЙ РІД (MASCULINE)	ЖІНОЧИЙ РІД (FEMININE)	СЕРЕДНІЙ РІД (NEUTER)	МНОЖИНА (PLURAL)
НАЗИВНИЙ <i>NOMINATIVE</i>	цей	ця	це	ці
РОДОВИЙ <i>GENITIVE</i>	цього	цієї	цього	цих
ДАВАЛЬНИЙ <i>DATIVE</i>	цьому	цій	цьому	цим
ЗНАХІДНИЙ <i>ACCUSATIVE</i>	цього (animate) цей (inanimate)	цю	це	цих (animate) ці (inanimate)
ОРУДНИЙ <i>INSTRUMENTAL</i>	цим	цією	цим	цими
МІСЦЕВИЙ <i>LOCATIVE</i>	(на, у) цьому / цім	(на, у) цій	(на, у) цьому / цім	(на, у) цих

Model (Зразок)

Цей чоловік справа — мій батько.

Цього чоловіка звати Стефан.

Із **цим** хлопцем ми разом грали у футбол.

Ця дівчина — це сестра **цього** високого чоловіка.

Я знаю **цю** дівчину не дуже добре.

Цієї жінки я зовсім не знаю.

На **цій** дівчині гарна сукня.

Розкажи мені більше про **цю** бабусю.

Grammatical information (Граматична довідка)

Відмінювання вказівного займенника «той» // Declension of the demonstrative pronoun "that"

ВІДМІНКИ (CASES)	ЧОЛОВІЧИЙ РІД (MASCULINE)	ЖІНОЧИЙ РІД (FEMININE)	СЕРЕДНІЙ РІД (NEUTER)	МНОЖИНА (PLURAL)
НАЗИВНИЙ <i>NOMINATIVE</i>	той	та	те	ті
РОДОВИЙ <i>GENITIVE</i>	того	тієї	того	тих
ДАВАЛЬНИЙ <i>DATIVE</i>	тому	тії	тому	тим
ЗНАХІДНИЙ <i>ACCUSATIVE</i>	того (animate) той (inanimate)	ту	те	тих (animate) ті (inanimate)
ОРУДНИЙ <i>INSTRUMENTAL</i>	тим	тією	тим	тими
МІСЦЕВИЙ <i>LOCATIVE</i>	(на, у) тому / тім	(на, у) тії	(на, у) тому / тім	(на, у) тих

Model (Зразок)

Тих хлопців я не бачив 2 роки.
Із **тими** студентами ми були в одному таборі.
У **тих** людей немає дітей.
Я не писала **тим** дівчатам вже 6 місяців.

З **тією** дівчиною ми їздили в Україну минулого літа.
Мені дуже подобається **той** хлопець.
Я не певен, чи Ви знаєте **того** професора.
На **тії** жінці гарний діловий костюм.

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.24 Запитуюмо про інформацію та вказівки, просимо довідку / Asking for information and directions

Useful expressions (Ужувані вирази)

Будь ласка, дайте ...?
Скажіть, будь ласка, ...?
Вибач(-те), будь ласка, коли / де ...?
Вибач(-те), що турбую...
Будь ласка, повторіть / поясніть ще раз.
Будь ласка, чи не скажете, як мені пройти до...?

4.25 Запитуюмо чиясь думку / Asking for an opinion

Useful expressions (Уживані вирази)

Як ви думаєте,...? *What do you think...?*
Що ви думаєте про...? *What do you think about...?*
Як на вашу думку...? *In your opinion...?*
Як ви вважаєте, ...? *What do you think/consider...?*
Яка ваша думка про...? *What is your opinion about...?*
Як ти міркуєш,...? *What do you think?*
Як по-вашому / по-твоєму? *What is your opinion...?*
Як на вас / тебе, (то)...? *As for you...?*

4.26 Висловлюємо свою власну думку / Expressing your own opinion

Useful expressions (Уживані вирази)

Я думаю, що... *I think that...*
Я вважаю, що... *I consider/believe that...*
Мені здається, що... *It seems to me that...*
На мою думку, ... *In my opinion...*
На мій погляд,... *In my view...*
По-моєму,... *In my opinion...*
Як на мене, (то)... *As for me (myself)...*
Наскільки я знаю,... *As far as I know...*
Я переконаний, що... *I am convinced that....*

Підрозділ 4. Шкільне життя

Говоримо про школу і шкільні кімнати (кабінети).
School and schoolrooms.

4.27 Проблеми в порозумінні. Просимо повторити або уповільнити темп мовлення, допомогти зрозуміти чи додатково роз'яснити / Communication repair expressions

Useful expressions (Уживані вирази)

Повторіть, будь ласка... *Would you please repeat that?*
Прошу, повторіть... *Would you please repeat that?*
(Перепрошую,) я не зрозумів/зрозуміла... *(Excuse me) I don't understand.*
Що ви сказали? *What did you say?*
Вибачте, не так швидко / Повільніше, прошу. *Could you please speak more slowly?*
Я не почув/почула... *I didn't hear you.*

The material in this section is taken from Duravetz George. Ukrainian: Conversation and Grammar. Level II. 4th rev. ed. Toronto: Ukrainian Teacher's Committee, 1987.

Оформляємо посилання / Citing References

Notes that contain references to or citations of sources of information, data, or other types of supporting evidence are called **reference** or **documentation notes**. The primary purpose of a reference note is to inform the reader of the particular location, page, chapter, section, and so on, from which the writer has excerpted specific material cited in his or her own work. The second purpose of the reference note is to enable the reader to independently locate and access this same source of information. The third reason is to recognize the intellectual property of authors and not falsely claim others' work as one's own. To do this is called *plagiarism* and it is a major offence in writing and can lead to very serious consequences.

The first time a work is mentioned in a note, the entry should be in the **complete form**. Once a work has been cited in full, subsequent references to it should appear in the **shortened form**.

Books

First full reference

For a book, **the first full reference** should include the following information in the order shown:

- name of author(s)
- title and (if any) subtitle
- name of edition (if any)
- name of editor, compiler, or translator (if any)
- facts of publication, consisting of
 - place of publication
 - name of publisher
 - date of publication
 - page number(s) of the specific citation

In reference notes, the elements above are separated by commas or, in the case of the facts of publication, parentheses. There are different styles for doing this both in Ukrainian and English. One Ukrainian style for references and creating bibliographies has been created by the Ivan Franko University in Lviv, Ukraine, in 2001 and titled «Стандарт університету. Бібліографічний опис у списку використаних джерел. Загальні вимоги і правила складання». It may be found at: <http://www.lnu.edu.ua/Geninf/bibliog.htm>

Model (Зразок)

Зеров Микола. Брати-близнята: Історія і побут у Стороженковій повісті // Українське письменство / Упоряд. Микола Сулима.– Київ: Основи, 2003. С. 751.

Shortened form of a reference

The **shortened form of a reference note** is made as follows:

- author's surname
- date of work
- specific page reference

Model (Зразок)

Зеров, 2003, С. 752.

Periodicals

Periodicals are publications issued at regular intervals. There are three major categories: journals, magazines, and newspapers. Journals tend to be more scholarly and more specialized and to have a more limited circulation. Citations of journals and magazines usually differ in only one respect: whereas journal citations include volume or issue number, citations to magazines ordinarily refer to date only.

In order for the reader to focus on your content rather than why you are using punctuation in different ways it is good to find and adopt one style and to use it consistently.

Full reference to an article

The first, full reference to an article in a periodical includes the following facts in the order shown:

- author(s)
- title of article
- title of periodical
- volume or issue number (or both)
- publication date
- page number(s)

In note citations, these information elements are separated by commas, except for dates, which are enclosed in parentheses; a colon introduces the page reference.

Electronic documents

Electronic media are of two main types:

- (1) physical entities such as CD-ROMs, diskettes, and magnetic tapes, and
- (2) on-line sources such as web-sites, bulletin boards, etc. Citations of electronic documents follow the same general form as citations of printed materials. The same basic information is needed:
 - author and title of the particular item
 - name and description of the source cited, whether CD-ROM, some other physical form, or an on-line source
 - city of publication (if any)
 - publisher or vendor (or both)
 - date of publication or access (or both)
 - identifying numbers or pathway needed for access to the material

Model (Зразок)

В.М. Жирмунський та Н.А. Сигал, «У виток європейського романтизму». На Інтернеті:
<http://lib.ru/INOOLD/UOPOL/wallpoll0_2.txt> (Останній перегляд 21 лютого 2006 року).

Oxford English Dictionary, 2d ed., s.v. «parachute» [CD-ROM] (Oxford University Press, 1992).

Показчик / Index

1.1	вік.....	2
1.2	вигляд	3
1.3	вигляд. Подібність (Схожість)	4
1.4	вигляд. Зріст	6
1.5	колір волосся й очей	7
1.6	довжина волосся або форма очей.....	8
1.7	риси обличчя	9
1.8	народні приказки і сучасні вирази, описуючи людей	12
1.9	особистість і риси характеру	13
1.10	позитивні і негативні риси	14
1.11	твої цінності.....	18
1.12	уподобання і переваги	19
1.13	твої зацікавлення й улюблені заняття у вільний час	23
1.14	робота на неповний день	27
1.15	Вітаємося	28
1.16	Запрошуємо друзів	28
1.17	Поздоровляємо та бажаємо	29
1.18	Прощаємося	30
3.1	члени родини	32
3.2	присвійні займенники	36
3.3	родинні стосунки	38
3.4	рід занять і професію	39
3.5	Знайомимось	42
4.1	школа і шкільні кабінети	44
4.2	навчання у школі: шкільні предмети, класи, уроки й курси	45
4.3	місця, де відбуваються уроки й різні шкільні заходи	47
4.4	час	49
4.5	дієслова руху	54
4.6	шкільні предмети або заняття	59
4.7	Уподобання щодо шкільних предметів і уроків.....	60
4.8	предмети які нам даються легко, а які – важко	62
4.9	позашкільні спортивні заняття, шкільні клуби і гуртки	63
4.10	День відкритих дверей	65
4.11	професії працівників школи	66
4.12	Звертаємося до різних людей	67
4.13	умовний спосіб дієслова	69
4.14	чого я вивчаю українську мову?.....	70
4.15	припущення або бажання, говоримо про можливість чи ймовірність чого-небудь за допомогою слів «повинен», «слід», «треба», «необхідно»	71
4.16	вміння й здібності (нахили), пов'язані з різними видами шкільної діяльності	72
4.17	учні та їхні звички в навчанні	74
4.18	оцінки в навчанні	75
4.19	Наказовий спосіб дієслів	76
4.20	творення якісних прислівників	78
4.21	Прислівники на позначення місця й напрямку	79
4.22	Описуємо людей на фото	82

4.23	Вказівні займенники «цей» і «той»	83
4.24	Запитуємо про інформацію та вказівки, просимо довідку	85
4.25	Запитуємо чиюсь думку	85
4.26	Висловлюємо свою власну думку	85
4.27	Проблеми в порозумінні. Просимо повторити або уповільнити темп мовлення, допомогти зрозуміти чи додатково роз'яснити	86
	Books	87
	Periodicals	88

Показчик / Index

1.1	Age questions and answers	2
1.2	Describing appearance	3
1.3	similarity in appearance	4
1.4	appearance: height	6
1.5	colour of hair and eyes	7
1.6	length of hair or shape of eyes	8
1.7	face and facial features	9
1.8	features using folk sayings, proverbs and contemporary expressions	12
1.9	personality and character traits	13
1.10	positive and negative attributes	14
1.11	values	18
1.12	preferences	19
1.13	interests and hobbies	23
1.14	part-time jobs	27
1.15	Expressing greetings	28
1.16	invitations to peers	28
1.17	Expressing good wishes	29
1.18	Expressing farewell	30
3.1	family members	32
3.2	Possessive pronouns	36
3.3	family relationship	38
3.4	occupations and professions	39
3.5	introductions	42
4.1	school and schoolrooms	44
4.2	subjects, classes, courses	45
4.3	school subjects are taught and where school activities take place	47
4.4	Telling time	49
4.5	verbs of motion	54
4.6	school subjects or classes	59
4.7	preferences regarding subjects and classes	60
4.8	subject-area strengths and weaknesses	62
4.9	Extra-curricular sports, clubs and social activities	63
4.10	Open House activities	65
4.11	school personnel	66
4.12	Addressing various people	67
4.13	Conditional mood	69
4.14	Why do I study Ukrainian?	70
4.15	verbs «should» or «ought»	71
4.16	learning activities and skills associated with school subjects	72
4.17	student study habits	74
4.18	school marks	75
4.19	Imperative mood of verbs	76
4.20	adverbs from adjectives	78
4.21	Adverbs of location and direction	79
4.22	Describing people in a photo	82
4.23	Demonstrative pronouns «this» and «that»	83

4.24	Asking for information and directions	85
4.25	Asking for an opinion	85
4.26	Expressing your own opinion	85
4.27	Communication repair expressions	86
	Books	87
	Periodicals	88